

Szerkesztőség:
Arad, Acsév-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bülev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉSI

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 960 Lt
Fél évre ... 480 Lt
Negyed évre ... 240 Lt
Havonta ... 80 Lt

Hirdetések díjszabás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

Az új tanács.

Hosszu idők múltán, meglehetősen hosszú huza-vona után holnap végre megalakul Aradváros ujonnan megválasztott tanácsa és hozzákezdhet az alaposan feltorlódt munkahagy áthágásához. Az első, működése legelején felosztott tanácsnak ideje sem volt a maga elé kitűzött program elvégzésére, az átmeneti bizottság természetesen csak a város folyó adminisztrációs ügyeit intézhette és így azok a sürgős és égető problémák, amelyek Aradváros létérdekét érzékenyen érintik, még mindig megoldatlanul állanak és az új tanács intézkedésére várnak.

Nem kis feladatok azok, amelyek a holnap összeülő városi tanács elé kerülnek a meddő hónapok leforgása alatt. Mindazok a program-pontok melyeket a felosztott tanács tűzött maga elé, érintetlenül és sürgetőbben állanak az új tanács elé. A közúti közlekedés reformálása egyelőre napig sem halasztható többé. Ez lesz az új tanács erőpróbája. A halálraítelt kisvasút kivégzése és tetemének eltakarítása után modern közlekedési eszközzel kell a mozgó, zörgő ócskavas-kocsikat pótolni. Ezenkívül nagyon sok kínos és sürgős probléma vár megoldásra. Kemény és lelkiismeretes munkára lesz szükség, hogy ennek az elhanyagolt, fejlődésképes városnak megrekedő ügyeit közmegegedésre elintézzék. A nyugodt és eredményes munkának pedig egy elengedhetetlen előfeltétele van és pedig az, hogy ne zavarja meg működésében egy esetleges újabb politikai szempont és a felosztás Damokles-kardja egyszerűsége eltűnjék a városi tanács feje feől.

Már az első tanács megalakulásánál hangsúlyoztuk, hogy a politikát minden erővel és eszközzel távol kell tartani a városházától. Sajnos, ez az első alkalommal nem sikerült. A városi háztartás ügyeinek intézése körül teljes mértékben érvényesültek az országos politikai szempontok és megakadályozták a békés, építő munkát azzal, hogy a tanács fölött hamarosan megkondult a halálhang. A városi ügyei azonban most már halaszthatatlanok és nem szabad megengedni, hogy a közlekedés, városrendezés, vízvezeték és egyéb kérdésekbe ismét beleszólhasson a minden jót és haladást hátráltató, szinte megölgő politika. Az új tanácsra nehéz feladat vár, nem szabad azt zavarni azok elvégzésében. Holnap kezdődik tehát az a munka, mely elé nagy érdeklődéssel és várakozással tekint Aradváros polgársága. Az új tanács dolga, de kötelessége is, hogy a hozzáfűzött reményeket teljes mértékben kielégítse.

Törvényjavaslatok özöne a parlament előtt.

Megadóztatták a lombardkölcsonöket. — Az építkezés elősegítése. — A közigazgatási törvény módosítása.

(Bucuresti, november 24.) A parlament alig egy héttel ezelőtt kezdte meg működését és a miniszteriumban máris rengeteg javaslat, törvény, módosítás s azok előmunkálatai készültek el. A trónbeszédben említett munkarend napról-napra közeledik a teljes megvalósulás felé. A kabinetben éjjel-napal sűrű a munka, ami reggel még csak gondolat volt, éjszakára már kidolgozott terv lesz, amelyen másnap még simitanak valamit, aztán odasonakozik a parlament elé kerülő javaslatok közé. Különösen a pénzügyminiszterium képe mutatja ezt az intenzív készülődést. Ilyenkor a költségvetés összeállításakor minden egyes terv, szándék, ötlet ide fut be, itten döntenek sorsuk fellett. De a költségvetés elkészítésén kívül is van még elég elintézni való kérdés. Ma például az összes bankokat arról értesítette a pénzügyminiszter, hogy az értékpapír lombard-kölcsönöket három ezrelék illetékkel rötta meg. Egyben pedig utasította a pénzügyi hatóságokat, hogy e rendelet betartását szigoruan ellenörizzék.

A munkaügyi miniszter az építkezés elősegítéséről szóló törvényjavaslaton dolgozik. A kormányának ugyanis az az intenciója, hogy a lakberleti törvénnyel egyidejüleg törvényben biztosítson módot és alkalmat azoknak, akiknek házépítési tervük eddig anyagi okok miatt nem valósulhatott meg. A munkaügyi miniszter ezért bizonyos összegü állami kölcsönöket is kilátásba helyez a javaslatban.

A hadügyminiszteriumban már két nap óta lázasan folynak a hadügyi költségvetési tervezeten még szükséges végső munkálatok. Remélhetőleg azonban még a holnapi nap folyamán teljesen elkészülnek s ezért Mircescu hadügyminiszter szombaton már informálni fogja a sajtót az új hadügyi költségvetés tételeiről és a tárcával kapcsolatos törvényjavaslatokról.

Mint ismeretes, a belügyminiszter november végén az ország összes prefektusainak bevonásával konferenciát akart tartani a közigazgatási törvény módosításainak megbeszélése miatt. Arra való tekintettel azonban, hogy a miniszter időközben elegendő adatot s anyagot gyűjtött össze a célra, a konferenciát nem fogják megtar-

tani, ellenben annál nagyobb apparátusai indultak meg a módosítást előkészítő belső munkálatok. Ezel párhuzamban folynak a belügyi tárca költségvetésének végleges összeállítása végett szükséges munkálatok is, úgy, hogy minden remény meg van arra,

hogy az összes tárcák költségvetési tervezetei még a hét folyamán elkészülnek. Erre vall az is, hogy a kormány a jövő évi állami költségvetési tervezetet, valamint az ezzel kapcsolatos törvényjavaslatokat a jövő héten terjeszti a parlament elé.

Maria királyné

elbucsuzott Amerikától.

Miklós herceg köszönete az amerikai leányoknak. Az ország nagy lelkesedéssel várja a királynét.

(Newyork, november 24.) Maria királyné tegnap rádióon bucsuzott el amerikai barátaitól, aztán megtekintette a newyorki kikötőt, majd a Standard Oil Company vezérigazgatójának vendége volt, délután pedig az Edison-műveket látogatta meg. Astor milliárdos és neje bucsuestélyt adott a királyné tiszteletére, aki csütörtök reggel Berengaria-nevü gyorsözönön indul vissza Európába.

Az utóbbi napokban a Felső Asszony Chicago és Cleveland városokat látogatta meg. Az amerikai sajtó rendkívül nagy elismeréssel ír arról, hogy a királyné Chicagóban meglátogatta a romániai zsidók imaházát is. A Cleve-landban élő és nagyrészen Erdélyből kivándorolt románok diadalkapukkal és tömegfelvonulásokkal fogadták messzi hazájuk királynéját, aki hajából kibontotta a nemzetiszínü szalagot és azt az üdvözölő küldöttség román nemzetü színü zászlajára aggatta. A fellobogozott uccák során, mintegy 20.000 román kivándorló és amerikai polgár sorfala között Ófelsége előbb a görög keleti templombá tért be, majd a román Kulturház dísztermében fogadta az eléje járuló román munkásokat, akik óriási lelkesedés közben a román királyhimnuszt énekeltek el.

A királyi vendégek elutazása előtti napokban a Newyork Temps munkatársának sikerült beszélgetést folytatni Miklós herceggel, aki eddig egyáltalán nem volt hajlandó interjút adni. Az újságíró azonban hivatkozott arra, hogy az amerikai missek rendkívül kíváncsiak arra, hogy a fiatal hercegnek mi a véleménye róluk. Ez a körülmény annyira meghatotta Miklós herceget, hogy készséggel volt hajlandó nyilatkozni.

— Miután amugy is szándékomban volt elutazásunk előtt

egyről-másról nyilatkozni, kérem írja meg, hogy soha nem fogom elfeledni azt a napot, amit az önök földjén töltöttem. Különösen az önök leányai és aszonyainak kitüntető figyelmességét kell első-sorban megköszönnöm. Szívélyesek, kedvesek, elragadóak voltak. És főleg nagyon szépek. Nagyszerűen tárcolnak s nincs meg bennük semmi az európai nő meszterkelt affektátságából. Kérdéseimre közvetlen bájjal válaszoltak s meggyőződés, hogy bennem inkább a férfi érdekelte őket, mint a királyi herceg. — A herceg elmosolyodott az utóbbi szavak után, aztán folytatta:

— Ezért, higye meg, szinte sajnálom, hogy már távoznunk kell, de a királynét és a hercegnőt nagyon kimerítette ez a szokatlanul sok utazás és a vele járó fogadtatások fáradsámai. Azonban azt hiszem, hogy én még visszatérek önökhöz, szeretnék egyszer huza-mosabb ideig itt lenni. Rajongok azokért, akik sportolnak. Nagyon sajnálom, hogy egyetlen egyszer sem nyílt alkalmam arra, hogy egy hamisitlan, valódi amerikai boxmatchet lássak. — Na de reinélem, majd a következő látogatás-kor kipótolhatom ezt.

Bucuresti tudósítónk jelenti, hogy Maria királyné ünnepélyes fogadására minden előkészület megtörtént. Az előjelek szerint nemcsak Bucurasti, de az egész ország népe részvesz az ünnepélyes fogadtatáson.

— A nemzeti-parasztpárt Bogdan-Duica ellen. Bucurestiből jelentik: A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottsága ma kommunikét adott ki, amelyben bejelenti, hogy vizsgálatot indítanak annak a megállapítására, vajjon Bogdan-Duica nem tévesen került-e be a párt központi bizottságának tagjai közé.

Bethlen békét keres az utódállamokkal

A magyar miniszterelnök nagyszabású programbeszéd e.

(Szécsény, november 24.) Ma délután Szécsénybe érkezett Bethlen István magyar miniszterelnök, aki ott a választópolgárok ezrei előtt nagykoncepciójú programbeszédet mondott. A miniszterelnök kijelentette, hogy a magyar politika fordulat előtt áll, keresni kell most már az új haladás és fejlődés lehetőségeit. Nagyon fontos munka vár ránk — mondotta — a külpolitikában is. Európa filippinai képe még nem alakult ki olyan mértékben, hogy tudhatók, milyen lesz a jövő Európa képe. Ma a hatalmak három csoportja létezik. Az egyik a nyugati yózők, akiknek arra kell törekedniük, hogy Középeurópában a lakói béke foglalja el az álbéke helyét, amelynek szenvedéseit mindnyájan érezzük. A második csoport a legyőzöttek csoportja, mely a háború következményeként keletkezett belső szociális nehézségek miatt fegyverletétele kényszerült. A harmadik csoport: a Kelet. Ebbe a csoportba tartozik Szovjetország is, amelyről ma még nem tudjuk, hogy a jövőben milyen alakulást fog mutatni. E három csoportosítás keretében feladatunk az lesz, hogy a békét akaró hatalmakra áramszkodva, komoly tényezőjévé együnk a nemzetközi életnek. E hatalmak meggyőződtek becsületese törekvéseinkről s ezért bírnak támogatásukat.

A második feladatunk kereskedelmi és gazdasági szerződéseket

kötni azokkal a nemzetekkel, akik lemondtak belligyelmükbe való beavatkozásról, akik békebe közeledésre hajlandók, akik hajlandók a trianoni békeszerződés által nyitva hagyott függő kérdéseket elintézni, akik tiszteletben tartják nemzeti érzéseinket. Ezekkel egy jobb és megértőbb viszony létesítéséről kell tárgyalni. Előszörban a jugoszláv szerződésről gondolok, akivel ez irányban már folytak a tárgyalások. Mi is a béke pilléret akarunk lenni, békében akarunk élni a hasonló szelében dolgozókkal és a vitás kérdéseket békésen elintézni.

A harmadik feladat az, hogy visszanyerjük önállóságunkat és megszabaduljunk a külső ellenőrzésektől, amelyek lealázóak ránk nézve. Hiszen rájuk ugyanis megőrtént a végleges fegyverszüetés.

Bethlen miniszterelnök ezután belpolitikai kérdésekről, az általános választójogról, a vármegyei reformról, a népek jogokban való részesítéséről beszélt, majd így folytatta: — Azzal vádolnak engem, hogy késlekedem a polgári szabadságjogok visszaállításával, sőt szükíteni akarom azokat. Megvádoltak azzal, hogy diktatúrára törekszem, pedig ezzel szemben megszüntettem az internálást, a cenzurát, a gyorsított eljárást, a katonai bíróságot polgári egyének felett, és megszüntettem annak lehetőségét, hogy

magyar állampolgárt más, mint magyar bíróság foszthasson meg szabadságától. Kiszélesítettem a gyűléskezési jogot, lehetővé tettem a szakszervezetek működését. Hogy ezeknek a politikai hatalma gyengült, nem az én hibám. Hiszen nekem volna legnagyobb szükségem az országban komoly, tárgyilagos kritikára. Tovább akarok még menni a szabadságjogok helyreállításában és ezeket törvény útján rendezni kívánom.

Ezután áttért a pénzügyi és gazdasági kérdésekre. Kijelentet-

te, hogy a magyar valuta nem csak Magyarországon, hanem a külföldön is állandó, sőt erősebb mint sok győző államé. Most tovább mennek az államháztartás egyensúlyozásában, revidálják az adózást és könnyíteni akarnak a terheken. Erre vonatkozólag a pénzügyminiszter már be is terjesztette a javaslatát. Bethlen végül áttért a hitel és piac kérdésre, amelyet hosszasan fejtegetett. A választók nagy lelkességgel fogadták a magyar miniszterelnök programbeszédét.

Francia-német közeledést hirdet Briand

(Páris, november 24.) Briand tegnap a külügyi bizottság ülésén beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy a francia-német közeledés nem feltételezi a Rajna és a Saar vidéki előzetes köritését. A külügyminiszter egyúttal megcáfolta azt a hírt, hogy csapásokat vont össze a francia határon.

Krasszin meghalt.

Elhunyt az orosz szovjet londoni követe.

(London, november 24.) Ma délután meghalt Krasszin, a szovjet-kormány londoni követe, aki hosszabb idő óta aneniában szenvedett. Az elhunyt diplomata híve volt az angol-orosz viszony kimélyítésének. Amikor októberben Moszkvából szabadságáról visszaérkezett, meglátogatta Chamberlaint és készségeit fejezte ki a két ország közötti tárgyalások újrafelvételére. A szovjet vezetők között a mérsékelt irányzatot képviselte. A háború előtt az „Aeg” társaság oroszországi vezérigazgatója volt.

Krasszin halála nem jött váratlanul. Hosszabb idő óta súlyos beteg feküdt a betegsége, a fehérvérűség már régóta kínozta. Krasszint a leghíresebb orvosok kezelték s többször megpróbálkoztak vérátömlesztéssel is, de a műtétek csak rövid ideig hoztak megkönnyebbülést. Krasszin holttestét Moszkvába szállítják és ott temetik el. Krasszin különben nem volt verbéli forradalmár, nem indult jelszavak után, meggyőződése a józan, rideg gazdasági politika volt. Eltérőként tűzte ki, hogy Oroszországot bekapcsolja az európai gazdasági vérkeringésbe. A halál azonban éppen akkor ragadta el, amikor már föltehetie volna a koronát élete főművére, az angol-orosz gazdasági meg egyezésre.

TARCA.

A gyáva.

Írta: PAKOTS JÓZSEF.
Tóth kavargó, zsidbadi fejjal ért haza az éjszakai mulatásból. Rengeteg sokat ivott, cigarettá-ott s mikor belépett tisztalevegőjü, hideg agglégényszobájába, így érezte, mintha idegen ember volna. Idegen önmagának és az egész életnek.
A hajnali szürkület már beszí-árgott dolgozószobájába leeresztett függönyein s Tóth bevettette magát az íróasztala előtti karos-zékbe. Elgondolkozott.
Mit is csinált ma éjjel? Megb-ndult. Olyan duhajon, eszeve-zetten viselte magát, mint egy acskó.
Tánc közben, mert azt is meg-selekedte, azt sugta az asszony-ak.
— Nem bírom tovább. Legyen z enyém!
— Rendben van — felelte az is-eni, drága nő, a legfinomabb, leg-zebb és legszentebb, akit valaha letében ismert — rendben van. A magáé leszek, mert szeretem. smeri a feltételemet. Azonnal menjünk el innen, akárhova, va-amerre. Elbújunk az emberek lől, boldogok leszünk, ha csak gy órára, egy napra is, utána pe-ig főbelőjjük magunkat. A halál al jóvátesszük a bünt, amit elkö-ettünk s a halállal megszerezünk magunknak a boldogságot!
— De édes... élni kell a oldogságért...
— Mi csak meg-íhatunk.

Vagy magának nem éri meg a halált az, hogy egymásé lehetünk? Gyáva!
— És az asszonynak fanatikus tűzben és mély, megindító, önfeláldozó szerelemben gyúlt ki a tiszta szeme.
— Nem, nem... — dadogta Tóth. — Nincs jogom, hogy elvegyem a maga fiatal életét.
— Gyáva... — ismételte az asszony. — Magamagát félti, nem akar meghalni... Nem szeret... Nem éri meg magának a halált az én önfeláldozásom...
— De édes... Ne játsszék velem!
— Esküszöm... én boldog volnék, ha meghalhatnék... magával!
Olyan beltről jövő, tiszta zengéssel tört ki szívéből ez a vallomás, hogy el kellett hinni.
A jazz-band vadul kezdett rikoltozni, körülöttük lihegve, ösz-szesimulva lendültek, vonaglot-tak és keringtek a párok. Tóth görcsösen szorította magához a legnemesebb, legtisztább asz-szonyt.
— Hagyjon — mondta a nő megbántódva — elég volt. És tartózkodóan vonta el hajlékony, úde testét a férfitől.
Tóth visszavezette az urához. És ekkor megbolondult. Ő, a méltóságára, választékos, finom és kiváltságos egyéniségére gö-gös ember elkezdett duhajon, kö-zönséges, triviális módon, szer-telenül vigadni. Ivott össze-visz-sza mindent, bort, vérpirosat, fe-

héret, majd pezsgőt bontatott, poharakat vagdosott a falhoz, valahonnan előkerítettett pár szál cigányt és húzatta a legkeserve-sebb és legvadabb nótákat. Visel kedése felvillanyozta az egész társaságot. Szokatlan volt, hogy ez a magabizomlott, finom, választékos ember így felmelegedjék. És a jókedv hulláma önlött el mindenkin. Igazi orgia kavargott fel a fülledt teremben.
Az asszony ajult tekintettel bámult a férfira, akit imádott, akit fölébe emelt még a maga tiszta, eszményi erkölcsi felfogásának is. És intett a férjének. Menjének haza. És elmentek.
Tóth üres szemmel nézett a bezárult ajtóra. Aztán teljesen megvadult.
És most itt ül íróasztala előtt és az éjszaka emlékei végighasogatják zsidbadi agyvelejét. És a sok különféle ital, dohányzás marja a torkát és keserü a száj-ize és mintha nem ő maga ülne itt, hanem egy idegen.
Mit is mondott az asszony neki? Gyáva! Hát az volna? Ő és gyáva? Milyen megalázó. Iki-csinyló ez az ítélet a legszen-tebb, legimádottabb szájból! Gyáva volna? Miért? Mert jobban szereti ezt a finom, tiszta terem-tést, hogysen halálra kárhoztaná. Hogy gyönyörű-fejét vagy ne mes, mély szívét összeroncsolja egy buta golyó s a kiömlő vér be-szenyezze a szüzi homlokot, a mely mögött annyi szép gondolat szunnyad vagy beillozza fehér keblét, amely olyan, mint álmok

rózsaszírom-vánkosa... Ennek a nőnek nem szabad meghalnia. Olyan ritka emberpéldány, hogy a természet elleni ostoba, szent-ségtörő merénylet volna elpusztítani!
Hogy ő gyáva? Hogy ő önmagát félti? Oh, az oktondi, drága teremtés, mire gondolt?
És mégis. Hát ha igaza van ennek a fölényesen okos nőnek? Hát ha ő gyáva? Hiszen hanyat-homlok kellett volna elfogadni a nagy önfeláldozást, az álmódott, elérhetetlen boldogságot? Egy, önfelad, mámorba fuitadó, ujjon-gó, tiszta, szent és örökkévaló percet, vagy órátl Micsoda ár-érte a halál? Semmi! Sőt. Éppen a halál tenné felségessé azt a pillanatot, mert utána nem volna többé semmi köznap, semmi földi idegenség... együtt szállná-nak át a megsemmisülésbe vagy a megteljesedésbe... Oh, a szent, tiszta, drága asszony, aki-nek nem kell az élet — nálküle.
És mégis. Neki, ennek az esz-ményi, nem e világból való te-remtésnek nem szabad elpusztul-ni, neki e világon kell élnie, hogy szebb legyen tőle az élet és maga a világ.
És akinek meg kell halnia, az csak egyedül ő lehet, ő, a méltat-lan férfi, ő, a gyáva... El kell pusztulnia...
És ideges kézzel nyitotta ki íróasztala fiókját, kihuzta onnan revolverét.
A hajnal szürkéségét odakiut az égen, fölhasította egy véres csik...

Kiderült Zanardi-Landi grófnő születésének titka.

Kicsoda Erzsébet királyné állítólagos leánya? A bécsi udvar egy bizalmasa leleplezi az álkirályleányt.

(Bécs, november 24.) Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől: Az elmúlt hetekben nagy feltűnést keltett Zanardi-Landi Franciska grófnő jelentkezése Londonból emlékirataival és rengeteg dokumentummal, amelyekkel azt bizonyítja, hogy ő tulajdonképpen néhai Erzsébet királyné leánya. A grófnő emlékiratai valóban igen sok olyan részletet tartalmaznak, amelyekből megállapítható, hogy szerzőjük jól ismerte a bécsi udvari életet és közel állott a megboldogult uralkodónőhöz. Az a körülmény, hogy Zanardi grófnő még jóval a háboru kitörése előtt memorandumokkal fordult I. Ferencz Józsefhez elismertetése végett, szintén állításai mellett szólalnak. Akármint is áll a dolog, Zanardi grófnő emlékiratai sok érdekesítő részletet tartalmaznak és vonzó olvasmányt képeznek.

Érthető, hogy a grófnő jelentkezése a régi udvar bizalmasainak körében nagy feltűnést keltett. Már sok cáfolat jelent meg, azonban eddig egyetlen egy sem tudott felvilágosítással szolgálni, hogy hát tulajdonképpen ki az anyja a grófnőnek, ha nem Erzsébet királynő? Most végre egy magát megnevezni nem akaró nyilatkozó erre is igyekezik megfelelni a következőkben:

— Zanardi Franciska grófnő azt állítja, hogy 1882-ben született Erzsébet királynő Sassetóban. A születés eltitkolása céljából akkor azt a hírt terjesztették, hogy a királynő leesett a lóról és ezért kell az ágyat őriznie. Negatív bizonyítékok az állítással szemben már régen léteznek, így elsősorban Nopcsa báró főudvarmester távirata a császárhoz, amelyben részletesen ismerteti a balesetet. Ezenkívül az ottani lapok is bő cikkekkel közöltek erről.

— Most végre pozitív bizonyítékokat is sikerült szerezni. Eszerint Zanardi grófnő 1879. március 31-én született Bécsben, mint egy Kaiser nevű házaspár gyermeke. A bécsi izraelita hitközség anyakönyve szerint a születési tanúk Bing Ödön (Schottenring 28.) és Klein János (Maria Theresienstrasse 19.) voltak. Zanardi grófnő továbbá azt állítja, hogy a császárné kívánságára mint felekezetenkívülit nevelték és ezért első házassága alkalmával bizonyos anyakönyvi nehézségei voltak. Ezzel szemben áll az, hogy Kaiser Karolina 1901. november 6-án kilépett a zsidó egyházból és a Karlskircheben megtartott keresztelőn a Franciska nevet nyerte. Keresztapaként egy André Kaiser nevű Párisban élt rokon szerepelt. Néhány hónappal később férjhez ment egy Kühnelt nevű emberhez és így lett Kaiser Karolinából Kühnelt Franciska. Később Lilly F. Francis néven Vancouverben tűnik fel. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy ott mit csinált. Zanardi-Landi grófnővel való házassága után visszatért Európába.

— Ez az élettörténete néhai Erzsébet királynő állítólagos leányának, akiről meg kell állapítani azt is, hogy igen ügyesen hazudik. Igaz például az, hogy Kaiser Karolina, mint gyermek, a bécsi

Heinrichhof-palotában lakott és ott Erzsébet királynő is több ízben megfordult. Az épületben volt ugyanis a Breyer-féle divatszalon, ahol az uralkodónő ruháit csináltatta. Több hasonló körülményt is kihasznál Zanardi grófnő állításainak alátámasztására. Egyébként rejtély, hogy a grófnő mit akar elérni meséjéből? Anyagi követeléseket sohasem támasztott. Ugyválszik tehát, hogy nem

szélhámosnővel, hanem egy szerencsétlen asszony rögeszméjével állunk szemben.

Eddig a nyilatkozat, amely kétségkívül érdekes, azonban hiányzik belőle a bizonyítékok, arra vonatkozólag, hogy a felsorolt adatok valóban Zanardi grófnőre vonatkoznak. Így tehát egyelőre még mindig tisztázatlan a grófnő születésének titka.

Szemere Pál.

Meghalt a volt monarchia Pompadourja.

Wallenstein Róza, főhercegek és miniszterek barátja elhagyatva halt meg Berlin egyik külvárosi házában. A halálhír hallatára öngyilkos lett Wallenstein Róza leánya, Erna Morena filmszínésznő.

(Budapest, nov. 24.) Most érkezett Budapestre a jelentés Berlinből, hogy ott a német főváros egyik külvárosának egyszerű bérházában egy szegényes lakásban teljesen elhagyatva meghalt ötvenkilenc éves korában Wallenstein Róza, az osztrák-magyar monarchia husz év előtti Pompadour asszonya. Wallenstein Rózának rendkívüli befolyása volt annakidején Ausztria és Magyarország politikájára. A legelőkelőbb politikusokkal és magnásokkal fűzte össze szoros barátság és még a Burgban is súlyos szava volt. — Amikor híre futott halálának, Erna Morena, a híres moziszínésznő megmérgezte magát és azóta súlyos betegen fekszik Berlin egyik kórházában. Csak kevesen tudják, hogy az ünnepektől mozistar Wallenstein Róza törvénytelen gyermeke.

Wallenstein Róza pályafutása és karrierje egészen rendkívüli. Szekszárdi kereskedőcsaládból származott és tizenkilenc éves korában elcsábította egy orvos. Miután a csábító nem akarta feleségül venni, Wallenstein Róza többször rálött az orvosra rendelőjében és azt súlyosan megsebesítette. Ezért nyolc havi börtönre ítélték. E véres epizód után Wallenstein Róza több vidéki városban megfordult, ahol másodrendű kávéházak kasszírője volt, majd Budapestre ment, ahol fokról-fokra jobban lezüllött és végül is repülő igazolványos nő lett. Feltűnő szépsége csakhamar közismertté tette a budapesti éjszakai életben és ennek köszönhető, hogy egy előkelő banktisztviselő kiemelte a fertőből, majd nem sokára Budapest egyik legnagyobb pénzügyi tekintélyének, egy nagy bank vezérigazgatójának lett a barátja.

Wallenstein Róza ekkor jó viszonyok közé került, roppant elegánsan kezdett öltözködni s csakhamar igen előkelő baráti kört szerezett maga köré. Barátai között miniszterek, magnások voltak, sőt barátai közé tartozott Ferenc József főhercege és egy Habsburg-főherceg is. A feltűnően szép nő ebben az időben ismerkedett meg az akkor hatalmának tetőpontján levő Szilágyi Dezsővel, akivel csakhamar a legszorosabb barátság fűzte és Szilágyi élete végéig kitartott mellette. Szilágyi barátsága óriási előnyöket biztosított Wallenstein Rózának, aki kérvényt intézett az uralkodóhoz, amelyben nyolc havi börtönbüntetésének elengedését kérte. Ezt a kérvényt személyesen adta át az uralkodónak. Néhány nappal később udvari futár kereste fel Wallenstein Rózát szállóbeli lakásán és közölte vele, hogy ke-

gyelmet kapott.

Ugyancsak barátai közé tartozott a politikusok közül Polónyi Géza is, akinek Wallenstein Róza előkelő befolyásai révén igen sok szolgálatot tett. A koalíciós kormány hatalomra jutása előtt Wallenstein Róza eszközölte ki Kossuth Ferenc audienciáját Ferenc Józsefnél, ami akkoriban világszenzáció volt, mert Ferenc József első ízben fogadta a rebéllis detronizáló Kossuth fiát. Polónyi ekkor levelet intézett Wallenstein Rózához, amelyben biztosította a nőt a nemzet haláljáról. Később, amikor a koalíciós kormányra jutott és Polónyi igazságügyminiszter lett, 1906-ban a Nap című lap közölte Lengyel Zoltán „J'accuse” című cikkét, amelyben megvádolta Polónyit és Kossuth Ferencet, hogy még a Tisza-kormány alatt megbízták Wallenstein Rózát, hogy Bécsbe költözzön, ott kémelje ki Tisza István minden lépését és hangolja az udvart koalíciós kormányalakításra. Ez a levél országos botrányt idézett elő. Polónyi kénytelen volt lemondani az

igazságügyminiszteri állásáról, Wallenstein Rózát pedig Andrássy Gyula gróf belügyminiszter utastására tíz évre kitiltották Budapest területéről.

Wallenstein Róza, aki Budapest pesten feleségül ment Scönbengut Béla báróhoz, azonban csakhamar otthagyta férjét, kiutastása után Bécsbe költözött, majd onnan Berlinbe ment és sohasem tért többé vissza Budapestre. Leányát közben gondosan nevelte és híres moziszínésznővé képezte ki. Berlinben még egyszer férjhez ment egy elszegényedett grófhhoz, ez azonban már anyagilag nem segített rajta. Lassankint megöregeedett és teljesen elvesztette régi összeköttetéseit. Az utóbbi időben nyomorúsága folyton nőtt, majd betegség támadta meg és a nyomorral küzdve a legszegényesebb körülmények között elhagyatva halt meg.

Wallenstein Róza leánya, Erna Morena anyja halála miatt öngyilkosságot követett el és egy berlini kórházban élet-halál közt lebeg.

Megalakul Arad város tanácsa.

A csütörtöki ülésen választ polgármestert és állandó választmányt az új tanács.

(Saját tudósítónktól.) Holnap délután három órakor Aradváros életére és jövőjére nézve fontos esemény történik az aradi városházán: holnap alakul meg az újonnan megválasztott városi tanács, amely a délutáni tanácsülésem megválasztja titkos szavazás útján a három polgármesterjelöltet, akik közül a minisztérium egyet majd kinevez. Aradváros polgármesterének. Ugyanezen az ülésen választják azt az öt tanácsost, akikből a permanens bizottság fog állni és akik a polgármesterrel együtt vezetik majd Aradváros összes ügyeit. A város polgárságának feszült érdeklődése irányul ezért holnap délután a nagy tanácssterem felé, ahol a város életének annyi fontos eseménye történt már. Az alakuló tanácsülés az alábbi sorrendben folyik le:

Elsősorban a korelnökök jelölik ki. A tanács jelenlegi tagjai közül Moldovan Silvius dr. szenátor a legidősebb s így ő fog elnökölni az ülésen, amelyen Boneu Vazul megyei prefektus is megjelenik, akinek a kezébe a tanács tagok az esküt teszik. A korelnök kijelölése után validálják, szóval igazolják a mandátumokat. A validálás értesülésünk szerint cse-

desen fog lefolyni. Utána következik az eskütétel, a tagok Boneu Vazul prefektus kezébe leteszik a szökösös és törvényben szöszert előírt esküt. Ezután következnek az öt permanens bizottsági tag és három póttag megválasztása. Az utolsó pont a három polgármesterjelölt megválasztása. A szavazásoknál minden tag a választható 31 tanácsstag neveit egyenként tartalmazó szavazólapokat kap, amelyek közül egy tetszésszerűt nevet tartalmazó lapot az urnába dob, a többi megsemmisíti. A szavazásnál nyolc tag nem jön tekintetbe, illetve sem permanens-bizottsági taggá, sem pedig polgármesterré nem választható, illetve jelölhető a törvény szerint, ezek, a megye által delegált hét tag, illetve a kettős mandátummal rendelkező Micskei Sever dr. Amennyiben a polgármesterválasztásnál megeskik az, hogy a harmadik helyre bekerülő tag esetleg ugyanannyi szavazatot kap, mint egy negyedik, sors-huzás dönti el, kit terjesztnek fel a kettő közül. Ugyanez áll a permanens bizottság választásánál. A két egyforma számú szavazatot nyert tanácsos nevével az urnába dobják és valaki, egy közbülső egyén kihuzza a győztes nevet. A választások befejezése után az alakuló közgyűlés véget is ér.

Atszervezték a Magyar Pártot

A magyar párt központjának új beosztása.

(Saját tudósítónktól.) Az Országos Magyar Párt elkészült az ügykezelés reformjával és a párt irodái immár meg is kezdték működésüket. A párt Bucurestiben is létesített irodát a Str. Poincare 28. sz. alatt és amint a párt most hivatalosan közli, már ez a pártiroda is megkezdte működését.

A Magyar Párt központi irodája Kolozsvárott van (postafiók 7.) és ennek ügybeosztása a következő: dr. gróf Bethlen György elnök hatáskörébe tartozik a párt képviselete és általános politikai irányítása, továbbá a központi iroda állandó ellenőrzése.

Dr. Incédy-Jóksanna Ödön alelnök hatásköre kiterjed a szervezésekre és az ezzel kapcsolatos összes intézkedésekre. Ő helyettesíti az elnököt az irodában ha az távol vagy akadályoztatva van. Intézi az összes személyes ügyeket. Az ő hatáskörébe tartozik a központi iroda általános felügyelete, működésének ellenőrzése, valamint irányítása; a kulturális és jótékony célú egyesületek ügyei, pénzügyi utalványozás, köznevelődési ügyek és végül az Alsó-Fehér és Udvarhely megyei tagozatok ügyei.

Dr. Váradi Aurél elnök táncos működési köre a következő dolgokra terjed ki: Feliratok szerkesztése. Hírlap közlemények fogalmazása és közreadása. Jogai és politikai kérdések felől tájékozódások nyilvántartása; ezekben az elnöki tanácsulésain ő az előadó. Működési körébe tartoznak a kereskedelmi, gazdasági és ipari ügyek, valamint Beszterce-Naszód, Brassó, Fogaras, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Krassó-Szörény, Marostorda, Máramaros, Nagykovács, Szeged, Szolnok-Doboka, Szilágy, Temes-Torontál, Tordaeranos vármegyék, továbbá Kolozsvár, Marosvásárhely, Temesvár városok tagozatainak ügyei.

Dr. Deák Gyula főtitkár hatáskörébe tartozik a hatóságokkal és ügyfelekkel való érintkezés, az elnöki iktató vezetése, az elnöki tanács és a központi intézőbizottság jegyzőkönyveinek vezetése. Ő az elnöki tanács és a központi intéző bizottság előadója, mindazok ügyekben, amiket az ügyvezető alelnök és dr. Váradi tanácsos nem tartanak fenn maguknak. A főtitkár intézi továbbá a párt pénzügyi és gazdasági dolgait és azokat nyilván is tartja. Kezeli a testületektől érkező átiratokat és az ő működési körébe tartozik a központi iroda közvetlen felügyeletének gyakorlása. Ugyancsak ő intézi Arad, Bihar, Csik, Háromszék, Szatmár megyék, valamint Arad, Bukarest, Nagyvárad és Szatmár városok tagozatainak ügyeit.

Magyar vívóbajnok és újságíró botránya

Petschauer Attila súlyosan inzultált egy budapesti hírlapíró.

(Budapest, november 24.) Az egyik budapesti délutáni lapban tegnap Pataki Károly hírlapíró cikket írt, amely burkolt gyanúsításokat tartalmazott Petschauer Attila, a nagy hírű magyar vívóbajnok ellen. Azt állította többek között Pataki fentemlített cikkében, hogy Petschauer olyan kötelekek fűzik az egyik fővárosi vívóteremhez, amelyek ellentétben vannak az amatőr-séggel.

Erre a profivádra, amely különben igen gyakori mostanában a sportvilágban, Petschauer felment a szóbanforgó lap szerkesztőségébe és Patakit kereste. Ott megtudta, hogy

Pataki a keleti pályaudvarra ment, mivel el akart utazni Budapestről. Petschauer kihajtatott a pályaudvarra és megtalálta ott Patakit, akit rövid szóváltás után annyira összevert, hogy a megtámadott hírlapíró az útések alatt összeesett. A kínos jelenetnek a rendőrség emberei vetettek véget, akik Petschauer botrányozásért előállították a főkapitányra.

Miután azonban Patakinak sürgősen el kellett utaznia Jászapátira, nem volt ideje panaszi tenni Petschauer ellen, úgy, hogy a verekedéstrendező vívóbajnokot szabadon bocsátották — sőt eddig még csak eljárást sem indítottak ellene.

Művészet.

Az aradi színház heti műsora. Csütörtök: Akácvirág, operett-újdoncság. (B. bérlet.) Péntek: Akácvirág, operett-újdoncság. (C. bérlet.) Szombat d. u. 3 órákor: Marica grófnő. (Gyermekelőadás.) 5 és fél órákor: Akácvirág. Este: Román előadás. Szombat délután 3 órákor:

Marica grófnő, operett. (Gyermekelőadás gyermekszerepiókkal.) Délután 5 órákor: A Noszty-fiu esete a Tóth Marival, vígjáték. Este: Román előadás. Vasárnap délután fél 3 órákor: Csárdáskirálynő, operett. (Iászló Andor fellépte.) Mérsékelt helyárak.) Délután 5 órákor: A Noszty-fiu esete a Tóth Marival, vígjáték. Este: Román előadás.

A ROSE QUARTETT

A világ elismert legjobb vonósnégyese évek óta nem volt Aradon, mert az utóbbi években csupán nagy városokban játszott és nem járt vidékre. Most nagy nehézségekkel és nagy áldozatok árán sikerült ezt a ma már fogalomná vált zenegyüttest Aradra hozzászöktetni. Minthogy ez a Rose-Quartett utolsó vidéki körúta, november 30-1 hangverseny a kiváló művészegyüttesnek, egyúttal aradi bemutatója is. Ez alkalommal a világhírű vonósnégyest számtalan aradi rajongója nagy és kiváló művészekhez méltó ünneplésben fogja részesíteni.

Az Akácvirág premierjére, amely csütörtökön lesz, teljesen felkészült a szimfónikus. Az igazgatóság új díszleteket készíttetett a Mikszáth-darabokhoz, amely a meglepetések egész sorozatával kedveskedik a közönségnek. Egyelőre csak annyit közlünk, hogy lesz palotás tánc és több más magyar tánc, amelyeket Deésy Jenő, a kiváló táncos tanított be. Lesznek szebbnél-szebb Fráter-dalok, amelyeket Körösi Dudas és zenekara kísér. Lesznek nagyszerűen beállított mulató-jelenetek, amelyekben Borovszky fog énekelni, aki egyébként az egyik főszerepet játssza. Igen hálás szerephez jutottak Betegh Bébi, Károly Klári, Szentgyörgyi Mária, Pallay Manci, Hetényi, Deésy és Kun Dezső. A darabot a mindvégig gondos és izléses Hetényi rendezzi, a zenekart pedig Gelért Kármagy dirigálja.

— Aradi Filharmonia. Impozáns testület az aradi filharmonikusok együttese, mely november 28-án mutatja be Aradon Bruckner szépséges II. simfoniáját. Ritka zenei eseménynek ígérkezik ennek a grandiozus műnek előadása, melyet vidéki városban nálunk még nem játszottak. Beethoven páratlan hegedűversenye és Weber Freischütz-nyitánya alkotják a hangverseny sok gonddal és izléssel összeállított programját. Jegyárúsítás Sándor Ferencnél.

Az örmény zeneművész próbahangversenye. Nagy érdeklődést keltett mai cikkünk, amelyben beszámoltunk arról, hogy Karakhanian Rupen, örmény zenész koncertet rendez Aradon a kenencia nevű, Európában még ismeretlen hangszeren. Ma délután bemutatta az örmény művész a koncert egyes darabjait az általa meghívott újságírók

előtt. A szomorú motívum, keleti zene határozott tetszést aratott. Karakhanian művészettel domborította ki a keleti zenének karakterisztikumát, hozzáértéssel kezeli ezt az exotikus hangszert, amelynek aradi bemutatása előreláthatólag sikeres lesz.

Gallas szobrászművész és Pataky festőművész kiállítását vasárnap nyitja meg a Kulturpalotában.

Hadiözvegyek panasza. Az alamizsnaszerű nyugdíjak fel-emelését kéri.

(Bucuresti. nov. 24.) A hadi-özvegyek és hadiárvaik szövetségének nevében tegnap Maria Pepenaru szövetségi elnöknő és Stefanu A. Stefanu szövetségi titkár aláírásával egy memorandumot nyújtottak be a miniszterelnökhöz és a kamara elnökéhez, amelyben a súlyos gazdasági viszonyokra való hivatkozással a hadiözvegyek és hadiárvaik nyugdíjösszegének lényeges fel-emelését kérték. A terjedelmes memorandum felemlíti, hogy a háború szerencsétlenül még mindig csak az 1921-ben megállapított és teljesen jelentéktelen összegű nyugdíjat — havi 35 lej — kapják, amely a mai viszonyok közt alig egy napi ellátásukat biztosítja csupán. A memorandum kitűzöli, hogy a jövő állami költségvetés csak igen csekély összeget irányzott elő ezeknek a háborús nyugdíjainak a fel-emelésére és megemlíti, hogy amíg a kormány a balkáni háborúban 1913-ban elesett katonák özvegyei és árvái számára aranyparitáson havi 25 arany lej nyugdíjat folyósított, addig ma a havi 300 lejre fel-emelni szándékolt nyugdíj valószínűleg értékben alig tesz ki 5 lejt, már pedig ebből a csekély összegből nejjességel lehetetlen magélni

azoknak, akik főleg az állami támogatásra vannak szorulva.

Wahrmann René meghalt

Érdekes asszonyi karrier tragikus befejezése.

(Budapest, november 24.) Tegnap este meghalt Budapesten özvegy Beretvás Endrené 64 esztendő magánzónó, akinek ismeretlenül fakult asszonyneve egy szintén történelmi nevet takar. Özvegy Beretvás Endrené ugyanis Wahrmann René volt, Wahrmann Mór leánya. Wahrmann Renének rendkívül színes az életfutása és egy időben, főleg tragikus családi vonatkozásai révén, sokat is írtak róla. Nagyjapja zsidó pap volt, apja pedig az első magyar zsidó képviselő. A dúsgazdag gyapjúboltos Wahrmann Mórnak, mikor rátépett a politikai pályára, három gyermeke volt, két fiú és egy leány, úgy látszott, hogy egyben nagy családfánaki is lesz alapítója. Azonban nem így történt. Az egyik fia: Ernő, elhagyta apai házat és elszakadva otthonától, hangos botrányok és világosavargás után Afrikában halt meg, mint egy fantasztikus expedíció katonája. — A második Wahrmann fiú: Richárd még szomorúbb pályát futott meg. Magánbarátságokat ambicionált, végül pedig mint leplezett hamiskártyás agyonlőtte magát.

Wahrmann René leánykorában a leggazdagabb pártiak közé számított Budapesten. Egy gyengeje volt. Nagyon szerette, ha az alkoriiban legdivatosabb magyar primadonnához, Pálmai Ilkához hasonlították. Aki ezt megtette egyszerűen megnyerte Wahrmann René szívét. Háromszor ment férjhez a boldogtalanságra ítélt asszony. Először a híres szesziző Megyeri-Krausz felesége lett, majd ettől elválva, Beretvás Endre főrendiházi tag, földes birtokoshoz ment nőül. De vele is csak rövid ideig élt együtt. Harmadszor Fáy Béla kamarás felesége lett. Autól is elvált. Nem is ment többé férjhez. Érdekes, hogy második férjének nevét viselte harmadik házassága után is és leányát Megyeri-Krausz Lolát is adoptáltatta Beretvással.

Wahrmann René leánya is foglalkoztatta egyszer a nyilvánosságot egy kínos botrány révén. A botrányt az idézte elő, hogy vőlegénye, Fontenay vicomte nagytitkár volt az ő társaságában az Opera páholyában. Ez annyira hatott rá, hogy Beretvás Lola valószínűleg súlyos lelkiidepresszióba esett, ma is egy idegszanatórium lakója.

Wahrmann René mintegy 10—12 éve teljesen visszavonult a nyilvános élettől. Betegeskedett, el is szegényedett, de azért anyagi gondjai nem voltak. Ma temették el a kerepesi-úti temető keresztény halottasházából. Most csak egy vékony kőfal választja el apjától, hiszen Wahrmann Mór is ott nyugszik a kerepesi-úti temetőben, csak hogy a — zsidó részben.

— Albániában nincs forradalom. Bucurestiből jelentik: Albánia kiverte ma hivatalosan megafolta az albániai forradalomról feltételeket.

H I R E K.

Elmaradnak

az aradi uccakövezések.
A jövő nem hagyott pótköltségvetés
következményei.

(Saját tudósítónktól.) Beszámolunk arról, hogy a miniszterium nem hagyta jóvá a város vezetősége által felterjesztett pótköltségvetés egyes tételét, így az előirányzott kövezési munkákat sem, amelyek tehát így a jövő évre elmaradnak. A miniszterium ezenkívül nem hagyta jóvá az aszfaltozásokra felvett hárommillió lejt és a kőanyag beszerzésére előirányzott kétfélmillió lejt. Ennek következményeképpen elmarad számos munka, amelynek elvégzését erre az évre tervezték. Elmarad a nyári színház előtt levő aszfaltburkolat kijavítása, ezenkívül pedig több ucca kövezése. Így a Lipót-, Vilmos-, Darányi-, Borona-, Antrévi Károly-, Apaffy Mihály-, Ható-, Szekeres-, Part-, Schweidel József-, Virár-, Péter-, Koszoru-uccák és az Erdélyi-ut kövezése, a melyet a mérnöki hivatal terve szerint a jövő évi költségvetésben irányoznak elő.

— A német követ a királynál. Bucarestből jelentik: Von Mutius német követ ma magánkitalálással jelent meg Csehszlovákia. A kitalálásnak nem volt hivatalos jellege.

— Csicserin szövetségi hírdet. Moszkvából jelentik: Csicserin németországi utia előtt interviút adott a hírlapíróknak. Kijelentette, hogy Odesszában sem pánaszal, sem másféle szövetséget nem kötöttek, ezáltalában semmiféle megállapítást nem létesítettek valamely harmadik fél ellen. A szövetségek, de Törökországnak sincsenek fenyegető szándékai senki ellen. A két ország között létesített kapcsolatok békés jellegűek.

— Nyolc halottja van az olaszországi árvízkatasztrófának. Milánóból jelentik: A felsőolaszországi árvízkatasztrófának eddig nyolc halottja van. A mentés alkalmával két hidászkatona elpusztult a rohanó árnban. Páviában három ember pusztult el. A Cisenza folyó több falut körülzárt, a lakosság a háztetőkön várja az alkalmas időt, amikor elmenekülhet. Az egyes falvak megközelíthetetlenek.

— Felrobbant egy német torpedóromboló. Königsbergből jelentik: A Keleti tengeren hadgyakorlatozó német flotta egyik torpedórombolójának gőzkazánja felrobbant. A kizárló gőz hat matróz és három tisztet öltözött. Két matróz s egy tiszt belehaltak sérüléseikbe, a többi állapota életveszélyes.

— Halálhír. Dobos Lajos nyug. főmozgonyvezető életének 62-ik évében kinos szenvedés után elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz Ujmikalaka, Str. Cosiuc 20. sz. házból az ujmikalakai temetőbe.

— Svéd repülő Romáriában. Bucarestből jelentik: A holnap folyamán egy svéd repülő érkezik az országba azzal a céllal, hogy illetékes közegek megtekintsék és alkalmassága cselel a gyármányból nagyobb rendeléseket eszközöljenek.

Kisajátítják az erdősegeket.

(Bucaresti, november 24.) Garoflid földművelésügyi miniszter ma nyilatkozott egy újságrónak az erdőkisajátítási terveiről:

— Ott, ahol nincsen szántóföld, a falvak szociális problémáját csak kétféleképpen lehetne megoldani. Az első a kolonizálás, a második az erdőkisajátítás. A kolonizálás ma már elkésztett dolog, így nem marad más

hátra, mint keresztül vinni az erdőkisajátítást. Az erről szóló törvényt még az elmúlt kormány megszüavazta, de annak végrehajtásával nem szabad sietni, mert ez veszélyeztetné a városok tűzifaellátását. Gazdasági nevelést kell adni a hegylakóknak, rá kell szoktatni őket a szövetkezeti tömörülésre, hogy ők maguk használhassák ki a kisajátítás révén kapott erdőket.

Feltámadt a dornei haramiavezér.

Niculaita, az üldözött rabló kifosztott egy községet és harcba keveredett a csendőrökkel.

(Falticeni, nov. 24.) Páratlanul álló, megdöbbentő vakmerőséggel végrehajtott rablóátadás történt tegnap Serul-Dornei nevű kis városkában, amely még az éj folyamán nyolcszor ismétlődött. Niculaita Haralamb, a hírhedt dornei rablóvezér bandájával már az alkonyatban beállított Bechner sarul-dornei kereskedő üzletébe, akiktől pénzt követelt. A megszeppent kereskedő a banditák láttára minden készpénzét kiszolgáltatta. A banditák távozása után aztán a kereskedő a történetéről értesítette a csendőrséget, ahonnan egy rendőrökkel megerősített járőrt küldtek a banda kézrekerítésére.

A banditák azonban meglepő tervet készítettek a városka teljes kifosztására és azért a kereskedőtől kijövet úgy tettek, mintha a város vége felé menekülének. Valóban azonban a város végére érve, a mezőn megkerülték a helységet és a tulsó oldalon ismét benyomultak a városba. Ekkor már éjjelutána járt az idő s a kiült uccákban senki sem vette észre a készülő vakmerő átmadást. A banda tagjai az előre megállapított terv szerint sorra nyomultak be a kiszemelt áldozatok házába s azo-

kat egymásután fosztották ki. Már a kölcenedik helyen operáltak a banditák, amikor a mezőn nyomozó csendőrfőnök az eseményekről értesítve, a rablók hátába került. Éppen egy idős vendégloást kiroztak a banditák, amikor az őrszemként állított rabló puskalövessel figyelmeztette társait a közelgő veszélyre. A banditák Niculaita parancsára nyomban fedezékbe mögé bujtak és onnan puskatűzzel fogadták a közelgő csendőröket. Rövid félóra alatt 180 puskalövés hangzott el mindkét oldalról. Az erős fegyverroportól leírhatatlan pánikot idézett elő a lakosság körében, akik az uccára futva igen meglehetősen a csendőrök előnyomulását, mert minduntalan attól lehetett tartani, hogy vagy a banditák, vagy a csendőrök golyóit találhatják őket. Ezeket a feligabotú szerencsétleneket azonban nem sikerült egykönnyen elparancsolni a veszélyeztetett zónából s amíg a csendőrök azzal foglalkozkodtak, hogy a megriadt embereket erőszakokkal visszavarájálják házaikba, addig a banda egérutat nyert és nyomtalanul eltűnt. A csendőrség most üldözi a haramiákat.

Mussolini félti Benest.

A csehszlovák külügyminiszter találkoztól kért Mussolinitól, de a duce megtagadta a kérés teljesítését.

(Páris, november 24.) Jól értesült politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Benes csehi külügyminiszter, aki jelenleg a francia Rivierán tartózkodik, azzal a kéréssel fordult Mussolini miniszterelnökhöz, adjon módot arra, hogy találkozhassék vele. Musso-

lini a csehi külügyminiszternek ezt a kérését koreken visszautasította azzal az indoklással, hogy Benessel való találkozása a jelenpílatban egyáltalán nem kívánatos, annál kevésbé, minthogy Benes életbiztonságát nem is tudná garantálni, ha a külügyminiszter olasz földre lépne.

— Öngyilkos erdélyi főállatorvos. Budapestről jelentik: Csia Károly erdélyi származású főállatorvos, aki nemrég telepedett meg Pestben, ma morflummal megmérgezte magát. Családi bajai miatt vált meg az élettől.

— Elfogták a dudesti-uccai gyilkosokat. Bucarestből jelentik: A dudesti-uccai kétfős gyilkosság ügyében a sziguranca tegnap több városban letartóztatásokat eszközölt. A gyilkosság színhelyén talált zsebkenő nyomán előgott gyanúsítottak zavart vallomásaiból a rendőrség azt következteti, hogy a borzalmas rablógyilkosságot egy jól megszervezett banda követte el. Valószínűnek tartják,

hogy ezek közül néhányat már sikerült elfogni s így rövidesen világosság derül a rejtélyes bűnügyre.

— Országos diákkongresszus. Bucarestből jelentik: Az országos diákkongresszus november 28-án kezdődik. A Cuvantul szerint a diákság egyik része Cernovitzban szeretné a kongresszust megtartani, hogy egyúttal tiltakozzanak az ott lezajlott legutóbbi események ellen. A diákság másik része pedig a besszarabiai Telenești ajánlotta, a melynek zsidósága ellen az egyik cuzapárti képviselő a napokban intézett éles támadást a parlamentben. A kongresszus színhelyét illetőleg még nincs végleges döntés.

— Öngyilkos lett egy mureseli iparos felesége. Ma reggel az aradi cukorgyári munkások egy női hullát fogtak ki a Marosból. Az összegyűlt emberek a holttestben megismerték Hanusz Péter mureseli (Zsigmondházi) cipészmeister feleségét, akiről kiderült, hogy az éjszaka öngyilkossági szándékából a Marosba vetette magát. Az öngyilkosság okát nem tudják.

Hosszu ut.

Kohn Grün vállára teszi a kezét:

— Képzeld, tegnap kiestem a lakásunk ablakán és nem történt semmi bajom. De azt mondom, hogy közben minden bűnöm eszembe jutott.

Grün tárgyilagos érdeklődéssel szólal meg:

— Hát ti olyan magasan láttok?

— Rendőri hírek. Mihály Flórián siklósi lakos ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy aradi tartózkodása alatt összekerült egy Batrin Katalin nevű nővel, aki tőle 2700 lei készpénzt és nagyvértékű ruhásműt csalt ki és megszökött. Friedmann Zsigmond aradi kereskedő feljelentést tett Jäger Mihály aradi lakos és neje ellen, akik szerinte 18 ezer lej értékű árut csaltak ki tőle. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Bársonyok, szövetek, flanelok legolcsóbban Stra... kaphatók.

A serdült ifjuságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikaon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Értesítés. Értesítjük Arad iparoságát, hogy a testvérszervezet, a timisoarai Eisenring ma, e hó 25-én Aradon a városháza nagytermében d. e. 9 órakor kerületi iparos nagygyűlést tart. Kérjük iparostestvéreinket, hogy ugy ezen nagygyűlésen mint a reggel 8 órakor az állomáson történő fogadtatáson minél nagyobb számban résztvenni kötelességének tartsa.

— Thèmes nagy Katalin-bálja nov. 27-én a városligetben.

Ujdonságok Kerpel könyvtárában.

Filharmonikus

Concert

november

28

— Dr. Sugár Mihály (Timisoara) belgyógyász, röntgenológus, rendelő intézetét áthelyezte a Lloyd-palotába, II. em. (Lift.) Rendel 10%—12-ig és 3—4-ig. Telefon 1800.

Karácsonyi ajándéku fényképnagyításokat,

aquareleket és pasteleket
FINCM KIVITELBEN készít

Nagy Géza fényképész Arad
Bul. Reg. Maria 8

Ferenc József utolsó látogatása Aradon.

A volt monarchia néhai uralkodója több mint négy évtizede volt Aradon. Emlékezés az ünnepélyes fogadtatásra, a hatnapos aradi tartózkodásra.

Írta: Csiky Károly.

Néhai Ferenc József halálának tizedik évfordulója teszi aktuálissá az egykori uralkodó utolsó aradi látogatásának emlékét. Az 1884-ik esztendő Aradnak juttatta a nagy királyi manővereket, amelyeken akkor Ferenc József, egykori magyar király személyesen vett részt. Amint Őfelsége látogatásáról a hivatalos értesítést *Tabajdy* Károly főispán megkapta, azonnal összehívta a város törvényhatósági bizottságát és indítványt tett, hogy felhatalmazott bizottságot küldjenek ki a fogadási ünnepségek megállapítására és azok kivitelére, valamint, hogy teljes programot dolgozzanak ki arra az időre, amikor a város lakosságának alkalma nyílik lojalitását, hűségét és hódolatát Őfelsége előtt bemutatni. A bizottság tagjai: *Salacz* Gyula polgármester elnök, *Institóris* Kálmán főjegyző, *Urbányi* János főkapitány, *Parecz* István és *Csiky* Károly tanácsnokok, *Reicher* Károly főjegyző, *Varjassy* Lajos és *Hoffbauer* Lajos jegyzők, id. *Andrényi* Károly, *Árkay* Kálmán, *Bonts* Döme, *Bing* Vilmos, *Boros* Béni, *Bettelheim* Vilmos, *Grünwald* Ferenc, *Hász* Sándor, *Neuman* Ede, *Nikolits* Péter, *Trajtler* Antal, *Scholtz* Gyula, *Kristyóry* János és *Varjassy* József városi képviselői voltak.

Ez a bizottság azután azonnal megkezdte nagy munkáját és lelkesedéssel dolgozott mindaddig, míg végre bekövetkezett a várva várt nap. *Augusztus 29-én* a derengő hajnal első órájában robogott be a szalonkocsikból álló udvari vonat a pompásan feldíszített pályaudvarra. A hosszú vonatot, amelyben a király és 140 emberből álló kísérete foglalt helyet, *Tolnay* Lajos, államvasuti főigazgató és *Pekár* Károly igazgató vezették. Midőn a király huszártáborbéli egyenruhában leszárt a vonatról, felhangzott a dörgő éljenzés és *Salacz* Gyula polgármester meleg szavakkal üdvözölte a királyt, mire Őfelsége a következő választ adta:

— Fogadják köszönetemet a szíves üdvözlésért, legyenek meggyőződve, hogy örömmel jöttem ebbe a városba, ahol már találkoztam hű ragaszkodásuk jelével és nagy-nagy örömmel látom, hogy ezzel ismételtlen találkozzom.

A király válaszában végszavai már a diszmagyarba öltözött tisztik harsány éljenzésébe fuladt. A király erre *Tabajdy* főispánt, *Németh* püspököt, *Metianu* román egyházfőt szólította meg, majd *Ormos* Péter alispán, *Nagy* Sándor törvényszéki elnök, *Végh* Aurél pénzügyigazgató és *Vásárhelyi* Béla főrendiházi taggal váltott néhány szót, azután a másik oldalon sorfalt álló városi bizottsági tagok felé fordult s így szól:

— Szívesen köszönöm az uraknak.

A néptömeg folytonosan viharzó éljenekkel kísérte az uralkodót vívó fogatot s kalapot, kendőt lobogtatva üdvözölték a királyt, aki láthatólag gyönyörködött a feldíszített város képében. Közben az egész városban zúgtak a harangok. Amint a menet a városháza előtt megállt, megkapó szép lát-

vány tárult a király elé, olyan, melyben csak egy királynak lehetett része. Ott állottak a két aradi négyzet tagjai, a csarnokban és a lépcsőkön fehér, rózsaszínű s kéki ruhákban Arad szépeinek legszebb jei virágkosarakat tartva kezükben. Előkön *Salacz* Gyuláné állt gyönyörű csokrot tartva kezében. Midőn a király belépett a szőnyegekkel bevont csarnokba, mosoly jelent meg az arcán.

— Köszönöm. Nagyon szép, hogy ilyen korán eljötték — mondotta.

Salacz Gyuláné mély meghajlással adta át a csokrot a királynak, aki még egyszer mondta:

— Nagyon köszönöm.

Erre megeredt a virágcsó és friss illatot hintő virágokon haladt a király a lakosztályába pihenni.

Rövid pihenés után kijött a király a városháza első emeletén levő nagy kényelemmel berendezett lakosztályából és kocsija a lelkes tömegek sorfala közt indult el a hadgyakorlatokra, amely *Vinga*, *Németság*, *Trauman*, *Hidegkút* és *Keszinc* közt folyt le. A király mindennap már reggel négy órakor felkel és *Mondel* báró s *Taxis* herceg szárnysegédei kíséretében kihajtatott a gyakorlatok színhelyére. Közben többször csendes misét hallgatott a minoritái templomban, majd a nagy számban felvonuló küldöttségeket fogadta. A király a Mosonyi Jakab szingedaton által rendezett díszelőadásban is résztvett, végignézte a tiszteletré rendezett lövésnyit, meglátogatta a megyei kórházat, a *Neuman*-féle szeszgyárat, a várát, a polgári lövöldét. — Itt *Kövé* Gábor főlövészmeister és báró *Simonyi* Lajos fogadták. *Kövé* Gábor meköszönte, hogy magas látogatásával szerencsétlen a lövöldét és megkérte, hogy kegyeskedjen egy lövést tenni, mire a király így válaszolt:

— Nem fog jól menni, mert rossz utakon jártam.

Greiner Károly lövészmeister ezután a kezébe adta a fegyvert. A király célzott, de nem talált. Ezután felszólította a tagokat is a lövésre, *Greiner*, *Kövé* Gábor, *Müller*, *Vass* Mátyás löttek, de az izgatótságtól szintén eltévesztették a célt. Végül *Domonkos* Lajos lötr és — talált. A király mosolyogva dicsérte meg. A király maponkint adott udvari ebédeket, melyeken a kíséretén kívül a hatóságok vezetői, az egyházfők, sőt a polgári körök tagjai is résztvettek. A hat napig tartó hadgyakorlatok rendben folytak le, a gyalogság szépen gyalogolt, a lovasság jól lovagolt, a tüzérség nagyszerűen tüzelt és szeptember 2-án a hadgyakorlat véget ért. Ekkor a király kiadta a parancsot:

— *Lefujni*.

A trombiták vígan harsogtak a kora őszi levegőben és a tábornokok s a törzstisztek a király elé lovagoltak. A király konstata, hogy a katonaság kiképzése nagyszerű, jól oldották meg feladatukat és ezért a legfőbb Hadur legmagasabb megelégedését fejezte ki.

Hat napos tartózkodása után vett a király búcsút Aradtól. A lel-

kesedés, a tisztelet és szeretet öző nében távozott a városból. Sürti tömegekben állt a nép, amely egészen a vasútállomásig sorfalat alkotott, sőt a pályaudvar előtti tért is ellepte a közönség. Az állomás csarnokában ott állottak *József főherceg*, gróf *Szapáry* miniszter, *Németh* József, *Metianu*, *Mihályi* és *Brankovics* püspökök, a minoriták rend főnöke, a hatóságok és a

Aradi uriasszonyok, mint soffőrök

Erdekes soffőrvizsga az aradi rendőrségen. A jelentkezett uriasszonyok mind pompásan megfeleltek a vizsgán.

(Saját tudósítónkól.) Az aradi államrendőrség tagai udvarán ma reggeltől kezdve egész napon át berregtek az automobilonok és kerékpárok motorjai. Mutiu Traian rendőrprefektus vizsgáztatta a jelentkező hivatásos és amatőr-soffőrök tömegét és egészen új és célszerű módját találta ki annak, hogy miképpen lehet a soffőrjelöltek biztonságát, lélekjelenlétét és tudását legjobban ellenőrizni. A fákkal beültetett tágas udvaron vizsgáztat az autózó tudományból Mutiu Traian prefektus a vizsgáztató szakbizottság segítségével. A százöt jelentkező közül ma estig negyvenöt vizsgáztak le az autózó gyakorlati módszeréből és összesen tíz soffőrjelöltet utasítottak pótvizsgára. A gyakorlati vizsgálatok befejezése után az elméleti következik és ott előreláthatólag gyarapodni fog a bukott soffőrjelöltek száma.

A gyakorlati vizsga délelőtt fél tíz órakor vette kezdetét és már a reggeli órákban az autók és kerékpárok sorfala várakozott a rendőrség épülete előtt. A soffőrjelöltek azt hitték, hogy a vizsga, mint régen, egyenes, aszfaltos, kevés forgalmu utcákon fog lefolyni, ahol kevésbé biztos kezű ember is könnyen vezethette gépkocsit. Féltilkor azonban tudára adták a várakozóknak, hogy a vizsga a rendőrség udvarán történik meg. A soffőrjelöltek, mint a vizsga előtt álló diákok verejtékeztek és „drukkoltak” amikor meglátták a fákkal beültetett udvart, ahol csak gyakorlott-kezű kocsivető balanszírozhat el gépjével karambol nélkül. Az első vizsgázók között öt aradi uriasszony szerepelt: dr. Palágyi Jenőné, dr. Borneas Gyuláné, dr. Weil Károlyné, dr. Kabdebó Györgyné és dr. Kardos Gézané. A pedagógusok megmondhatója annak, hogy az iskolákban is hihetetlen mértékben felülmulják szorgalmukkal és tudásukkal a leányok a fiukat. A nők törhetetlen ambíciója most se mondott csődöt. A vizsgáztatók a jelen esetben nem udvariaskodhattak, nem vehették figyelembe a női nem gyengeségét, mert hiszen esetleg emberéletéről van szó, hanem szigorúak voltak és a legnehezebb problémák megoldását bízták a női autózókat. Nagy menetsebességgel robogó kocsinak hirtelen meg kellett állnia egy fá előtt. A fák között előre-hátra eg-

fogadóbizottság tagjai. A csarnokban *Péterffy* Antal tüzoltóparancsnak tartott őrséget. Nyolc órakor, amikor a tüzoltózenekar a „Goff elhalált”-t játszotta, megérkezett a király. Egetverő éljenzés közepette fordult Ferenc József a polgármesterhez és megelégedését fejezte ki Aradváros által rendezett fogadtatás felett. Ezzel egyenesen kiment a peronra s felszállt az udvari vonatra. Az éljenzés folytatott és éljenharsogás közepette gördült ki méltóságtejesen a pályaudvarról az udvari vonat.

Ez volt Ferenc József utolsó látogatása Aradon.

zécizolták őket. „Nyolcast” kellett csinálniok, ami a legkomplikáltabb soffőri feladat. Ugyátszott, mintha a „tanárok direkt utaznának a vizsgáztatók megbuktatására”, de ez a szándék nem sikerült. Az uriasszonyok olyan pontosan, olyan lélekjelenléttel és biztonsággal oldották meg a problémákat, hogy az azelőtt gunyos mosolyal várakozó hivatásos soffőröknek nyitva maradt a szájuk a csodálkozástól. Következett Stana Traian prefektusi titkár, kinek kezében valóságos játékszerré vált a hatalmas gépkocsi.

A többi soffőrjelöltek között többek között akadtak olyanok, akiknél már elindulás előtt „inukba szállt bátorságuk.” Ezek akár el se indultak volna. Állandó veszélynek voltak kitéve miattuk a várakozó közönség, a vizsgáztatók és az ártatlan, lombtalan fák, de különösen az általuk vezetett automobil. Az ilyen bizonytalan kezű soffőröket hamarosan leszállították a kocsiról. A motorbiciklik szintén alapos vizsgálat alá kerültek. Egyszerre négyen indultak el és egymás mellett kellett elsurranniok, apró kis köröket írva le gépeikkel.

— Hirtelen megállni! Gyorsan megindulni! — hangzottak a jelzőszavak. A közönség élénk derűsége közepette, egyik motorke-rekpáros a gépie mellett szaladt, hogy hirtelen felvesse magát reá, mint a hortobágyi csikós a megvadult paripára, azonban a paripa illetve a kerékpár gyorsabb volt és a delikvens elengedte a... A bicikli még futott önmagától pár métert és végig terült a földön. Gazdája ugyanezt már előbb megtette. A változatos soffőrvizsga délután öt óráig tartott és holnap reggel folytatják. Beszélgetést folytattunk Mutiu Traian rendőrprefektussal, aki kifejtette, hogy kénytelen a legszigorúbb soffőrvizsgát tartani, mert csak így lehet a gyakori autókaramboloknak elejét venni. Különben maga a prefektus holnap szintén vizsgázik és előreláthatólag sikerül is megszereznie a soffőrigazolványt.

Jön!

Jön!

Gösta Berling

Lagerlöff Zelma híres regénye

Tavaszi barangolás az őszi Aradon.

A borongásnak hitt őszi napsugarban újjáéled minden. — Az őszi Marospart, a másodrugyező Baross-park a tavaszi, meleg csillogásban.

(Saját tudósítónktól.) Az Élet sok furcsaságára jött most egy újabb. Ez a szokatlan tavasz itt, november végén. Átlagban is 15—20 fok a meleg naponta, pedig november vége van. Merész fiatal emberek kabát nélkül dandyskednek az esti korzón friss áholyával gomblyukukban és november vége van. Tudós és öreg meteorológusok a legkülönbélebb válaszokat igyekeznek megoldani a nagy kérdést, de hiába. Legfeljebb amúgy is eléggé megviselt tekintélyük tépázódik meg egyre jobban. A mindennap embere pedig nem ér rá gondolkodni ezen, mint ahogy nem gondolkozik ma már sok más sem. Csaknem fásultan hagyja történni a dolgokat, ahogy épen folynak. A mindennap embere pedig Aradon is ugyanolyan, mint másutt, amiképp ez a furcsa őszi tavasz is ugyanolyan itt, mint másutt.

Ebédutáni nyugalom áramlik végig a poros bulvár felett. Az ut közepén szétszórta padokon megviselt emberek dülnek végig abban az illúzióban, hogy itt jobb a levegő. Egy öreg ur vaskos regényt olvas elmerülten. Gummikabátja nyitottan lóg le róla, civikere már-már lecsuszók orrától a nagy buzgalomban. Egyszer csak egy szerfölött nagy bölintés és civikere, könyv megvetetten hullanak porba. Boldog bóbiskolásban hagyta el pár percére a késői ávaszt az öreg ur.

Ebédutáni nyugalom áramlik végig a poros bulvár felett.

Termetes szöke hölgy, ill egy másik padon. Az ölében egy regény. De épen csak hogy ott van kinyitottan. A természetes, szöke hölgyet most nem érdekli a literatura, hanem inkább valami más, vagy még inkább valaki más. És ez a valaki valahogy nem jön. Bizonyára ezért nyugtalan ónagysága, mert roppant feszengve néz jobbra-balra, előre-hátra, arca azonban csaldott. Valaki nem jön... De egyszerre mégis Valaki jön. Igen, igen. Magas nyúlánk fiatal ember. Bizalmas nevetéssel néz már messziről a pad felé, a természetes szöke hölgy pedig széles mosolyokban virágozik ki piros arca. Istenem: milyen kedves dolog lesz is ez most.

Csak hogy a másik oldalról egy széles kis hölgy libben a várópád elé.

— Grüss Gott Kätchen — szölt németül a természetes szöke hölgy — hát te mit csinálasz?

— Én... én... semmit. Olvasok.

A mosoly lehiervadt, a fiatal ember tovább ment (igaz, hogy köszönt egy szépet) a széles peddig felült a padra.

Ugy látszik az emberi tapintatlanság a régi maradt ebben az új tavaszban is.

A Maros-part? ... Nos az egészen különös most. A tulsó oldalon már újjáélednek öltözni a fűszek, az inensó oldalon pedig egészen feres a székeiktől megfosztott sétány. Lent ugyan sok poryvás almásszekér vár veyök-

re, na de hát az mégse pótol mindent.

A város felé, a fák között labdát rugnak a professzionizmus reményteljes csemetéi. Tizenegyesekre „treniroznak.“ Buzgón veszekszenek a labdért és kritizálják egymást, a labda meg vig puffogással reptül ide-oda. Egy diák sétál arra, szorgalmasan magol könyvből, de aztán megáll egy fa mögött. Lehanyatlak a keze a könyvvel és vágyva nézi, hogyan perdül gömbö a labda. Ösztönszerűen rug egyet-egyét ő is a lábával a — levegőbe, ha jó lövést lát, de azért nem mozdul. Másoké a játék. Ő csak néz. És látja, hogy a legjobb dolga annak a sihedereknek van, aki hivatalosan ott okvetlenkedik a háttérben, a kapu mögött. Övé a legtöbb labda. Ő rughat a legtöbbet ezen a délutánon.

Mondom: azért nem változott semmisen. Most is annak a legjobb dolga, aki a kapu mögött húzódik meg. A háttérben.

A Baross-parkban a létszámcsökkentett padok egyikén ül egy idősebb ur és egy nagyon fiatal leány. Ha lizálnék, azt mondanám: Ősz és Tavasz. Nagyon illlett is az egész elhöz a tavaszos novemberi délutánhoz. Az ősznek

Alkudoznak Bosel vagyonára.

Két ajánlat érkezett az egykori milliárdos részvényeknek megvételére.

(Bécs, november 24.) Az osztrák postatakarékpénztárnál lombardozott Bosel-féle részvények megvételére két ajánlat érkezett be. A Speyer, Elissen és Társa frankfurti bankhoz a három millió darab Unionbank részvényre tett ajánlatot, darabonként egy dolláros áron, ami mintegy 35.000 koronával kevesebb a részvény napi árfolyamánál. A frankfurti

roppant sok mondanivalója lehetett a tavasz számára, mert egész föléje hajolt és úgy suttogott. Fontos, bizalmas dolgok lehettek. Lassan eléjük értem. Erre magához riadt az ősz, megvakarta kényelmentlenül fejét, elhúzódott a tavasz mellől és dühösen félrenézett. Tavasz ónagysága meg összehúzódott fázósan és lesütötte szemérmesen szemét, mint ahogy az egy jólnevelt fiatal leányhoz illik. Ősz és tavasz. Tavasz és Ősz. Tavasz az őszben... Istenem, mennyi szójátékot is lehetne most csinálni hirtelen.

— Na mit szól hozzá — fogott meg kitünő barátom és széles gesztusokkal jelezte, hogy milyen jó ez egész tavaszi idő.

Kitünő barátom kabát nélkül volt és mint ismert közgazdasági kapacitás, legalább a jó időnek önnit.

— Látja — mondtam neki — legalább megspórolhat egy csomó pénzt.

— Hogyan, hogyan? — érdeklődött vehemenssen.

— Nagyon egyszerű. Nem kell elmenni Nizzába. Megspórolja a rivierai utat.

— Ja?! — csaldott meg — azt hittem mást. Könnyű magának viccelni. Maguknak van a legjobb dolguk a világon. Nekünk? Mi még ennek a szép időnek sem tudunk igazán örülni.

Szölt és othagyott...

Fóthy Ernő.

Meleg uccák.

Bécsben a télen fűteni fogják az uccák egyes részeit.

(Bécs, nov.) Anglia némely városában régebbi idő óta gyakorlatban is megvalósították az uccák egyes részeinek fűtését, úgy, hogy ez a kérdés már nem sorolható az utópisztikus problémák közé. Most Bécsben foglalkoznak ezzel a gondolattal a legközelebb megkezdik a kísérleteket. Az angol városokban a posztoló rendőrszemek régóta fűtőt talapzaton teljesítik szolgálatukat, de a legtöbb uccai nyílt elárusító hely és bódé padozatát is ezzel a modern fűtőkészülékkel látták el. Ezt akarták megvalósítani Bécsben.

Az uccafűtés igen egyszerű. Az elárusítóhelyek alá — tehát egy-két négyzetméter területre — beépítik a villamos fűtőtesteket. Ezeket összekötik az uccán mindenütt könnyen elérhető áramvezetékekkel. Az áramkapcsoló és fűtésszabályozó egészi ki az egyszerű berendezést. Ha most már a rendőrszemek bekapcsolja az áramot, a fejlődő meleg átfűti a környező betont, cementet és kövezetet, amelyek azután felmele-

gítik a felettük levő levegőréteget. A meleg levegő felemelkedésével állandó körmozgás áll elő. Az eddigi kísérletek azt mutatják, hogy három méter magasságra a fűtött terület felett kellemes meleg érezhető, amely nagy hidegekben igazán jótétemény a rendőröknek, hordároknak és elárusítóknak. — Természetes, hogy az átfűtött helyen a hó sem marad meg, hanem rögtön elolvad és lefolyik. Ezzel szemben az áramfogyasztás aránylag csekély: négyzetméterenként 12 órára másfél kilowatt.

Ha a kísérletek elfogadható eredményre vezetnek, kilátás nyílik az uccafűtés nagyszabású kiterjesztésére. Meggondolandó ugyanis, mondják az uccafűtés hívei, hogy azt az óriási összeget, amit a városok hőeltakarításra fordítanak, nem volna-e helyesebb a gyorsabb eredményű uccafűtésbe fektetni.

— Beállították a Szamost. Bucarestből jelentik: A belügyminiszter ma tíz napra felfüggesztette a Szamos című szatmári napilap megjelenését.

Az örült passziója.

„Majom vagy, eredi azonnal borbélyhoz és változz át emberré.“

(Róma, november 19.) A falernai rendőrség letartóztatott és elmeógyógyintézetbe szállítottott egy Domenico Maresca nevű földművest, aki különös módon rémitette meg Falerna lakosságát. Az a mániája támadt, hogy a szakállas ember mind majom, de ha megborotválják, emberré változik át. Töltött revolverrel járt-kelt az uccákon és ha szakállas emberrel találkozott, megállította, revolvert szegezett a mellének és rákiáltott:

— Majom vagy, eredi azonnal borbélyhoz és változz át emberré!

A megrémült szakállasok persze megígérték neki, hogy teljesíteni fogják kérését. Egy Orazio Spinelli nevű jegyző azonban ellenkezni mert vele és féltve rejtette el tenyereivel mellére lógó szakállát.

— Előre a borbélyhoz! — kiáltott rá ekkor Domenico Maresca, rászegezve revolverét. — Embert akarok csináltatni belőled!

A jegyző most már észrevette, hogy veszedelmes bolonddal van dolga; engedelmesskedett. Maresca revolverrel kísérte el a borbélyhoz, akire ráparancsolt, hogy azonnal lásson hozzá a szép nagy szakáll eltüntetéséhez. Szerencsére már értesítették a különös esetről a rendőröket, akik éppen akkor érkeztek meg a borbélyüzletbe, amikor a borbély már hozzá akart fogni a munkához. Érdekes, hogy magának a szerencsétlen Domenicónak is mellére lógó nagy szakállja van.

Részeg fejtel rátamadt az apjára.

Gyórokon tegnap este táncmulatság volt. A mulatságot azonban megzavarta egy Kovács János nevű legény, aki meglehetősen illuminált állapotban verekedni kezdett. Amikor édesapja le akarta csillapítani, annak is neki támadt, úgy, hogy szegény öreg embert a csendőrök mentették ki a dühöngő fia keze közül. A magáról megfeledkezett fia ellen az eljárás megindul.

— Egy jegyespár tragédiája az esküvő napján. Londonból jelentik: Két esztendő óta várta dr. John Mowbray tanár, hogy állást kapjon és elvehesse feleségül Hilda Robinson tanítónőt, akihez ötszázötven szerelme fűzte. Most végre meghívták a matematika tanárának az egyik londoni iskolába és kitűzthette az esküvő napját. Boldogan ment menyasszonyához a kitűzött napon, hogy elvigye magával az anyakönyvvévezetőhöz. Menyasszonya, amikor belépett hozzá, tárt karokkal szaladt elébe és ráborult a vállára, de a másik pillanatban összerogyott és mozdulatlanul terült el előtte. A szobában levők eleinte azt hitték, hogy elájult és élesztgetni kezdték, majd orvost hívtak, aki azután megállapította, hogy a szerencsétlen terep meghalt: szívcséltés miatt.

KÖZGAZDASÁG.

Aktív Románia külkereskedelmi mérlege

(Bucuresti, november 24.) Románia kereskedelmi mérlege 1926. január elsejétől október 31-ig a következő: kivitel 31 milliárd 230 millió,

450730 lej, bevétel 28 milliárd 851 millió 172733 lej. A mérleg tehát 2 milliárd, 579 millió 277977 lejjel aktív.

Zürichben 2.85, Párisban 16.10 a lej.

Helyi valutaárak (November 24.) Pénz: Márka 42.50, dollár 180, angol font 860, francia frank 5, líra 7.30, cseh korona 5.25, magyar korona 400, dinár 3.10, osztrák schilling 25.30, svájci frank 35. — **Áru:** Márka 43.50, dollár 182, angol font 880, francia frank 5.40, líra 7.70, cseh korona 5.40, magyar korona 390, dinár 3.20, osztrák schilling 25.80, svájci frank 35.30. — **Kifizetések:** Berlin 43.60, Amsterdam 73.40, Newyork 182.25, London 888, Páris 5.43, Milánó 7.74, Prága 5.43, Budapest 388, Zágráb 3.24, Bécs 25.80, Zürich 35.30. — **Trányzat:** Anyha.

Zürichi tőzsdényítés. (November 24.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.36, Newyork 518.62.50, London 2514.75, Páris 18, Milánó 21.70, Prága 15.36.50, Budapest 72.62.50, Belgrád 9.15, **Bucuresti** 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.12.

Zürichi tőzsdézárlat. (November 24.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.30, Newyork 518.62.50, London 2514.25, Páris 17.80, Milánó 21.70, Prága 15.36.50, Budapest 72.60, Belgrád 9.15 **Bucuresti** 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (November 24.) **Kifizetések:** Páris 6.40, Berlin 43.30, London 881, Newyork 181.50, Milánó 7.74, Zürich 35.10, Bécs 25.70, Prága 5.41. — **Valuták:** Napoleon 760, márka 43, léva 1.32, török líra 0.92, angol font 890, francia frank 6.55, svájci frank 35, olasz líra 7.70, drachma 2.30, dinár 3.25, dollár 183, lengyel zloty 22, osztrák schilling 26, magyar korona 26, cseh korona 5.40.

— **Céghivatali hírek.** Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy a Glogováci Első Takarékpénztár Rt. a kereskedelmiügyi miniszter jóváhagyása folytán alaptőkéjét 150.000 lejről 1.500.000 lejre emelte fel. — Blum Vilmos, az aradi „Transsylvania“ bóraru és esernyőzet tulajdonosa cégbejegyzést kért. — Adler Hugó bej. ingatlanforgalmi irodájába Ambrus Lajos betársult. — Az „Architectura Soc. An. pentru Studii și Constructivă Arad“ cégbejegyzését a miniszter engedélyezte, illetve elrendelte.

— **Aradra költözik a pancotai Mezőgazdasági** címmel mai számunkban közölt cikkünkben foglaltakra vonatkozólag a társaság vezetőségétől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a Mezőgazdasági Rt., amelynek jelenlegi neve: Societate Anonima Romana pentru Intreprinderi Industriale și Financiare már közel egy évvel ezelőtt Bucurestibe helyezte le központját. Itt pedig

most az a változás történik, hogy a részvénytársaság a közeljövőben erdőüzemvezetőségi irodát létesít Aradon, amely a pancotai erdőgazdaság ügyeit fogja teljes mértékben intézni.

— **Meggyorsítják a nemzetközi tehervonatokat.** Bucurestiből jelentik: A nemzetközi vasuti konferencia mai második napján elhatározták a nemzetközi tehervonatok menetsebességének gyorsítását és a tranzitszállítmányok kedvező tarifálását.

A kártyaveszteségek bűnöse.

Kifosztotta volt főhadnagya lakását egy elzúllott nyugdíjas alezredes, hogy tovább kártyázhasson.

(Budapest, november 24.) A mérhetetlen kártyaszüvedély, egy újabb áldozatát tartóztatta le tegnap délben a budapesti rendőrség. Kovács Aurél volt alezredes személyében. Kovácsnak egyelőre már meggyűlt a baja a rendőrséggel: trafikengedélyhez tízen öt társat yett magának, s minden kítől nagy összeget vett fel. Ezért letartóztatták és börtönre ítélték.

Kovács Aurél néhány hónappal ezelőtt szabadult ki a Markó-uccai fogházból és igyekezett magának újabb egzisztenciát biztosítani. Mint volt törzstiszt, összekötést szerzett magának a Horthy-szoborbizottság tagjaihoz és ezek az akcióba bele is kapcsolták. Kovács Aurél résztvett a Horthy-szoborbizottság javára folyó országos gyűjtésben, természetesen megfelelő ügynöki jutalék ellenében. Kovács nagyszerűen keresett. Elhatározta, hogy szép keresetével szerencsét próbál, s megsokszorozza azt a kártyaasztalnál, hogy aztán önállósíthassa magát.

Eljárt a Német-ucca 13. szám alatt lévő Józsefvárosi Társaskaszinóba, amelynek Weisz Manó a pinkabérlője. Itt nyomban kapott egy belépési nyilatkozatot, amelyet aláírt és ezután résztvehetett a játékban is. Kovács Aurél ettől kezdve naponkénti vendége lett a játékkaszinónak, ahol milliós tételekben játszott. Annyira rabja lett a játéknak, hogy a klubban is kisebb kölcsönöket kért, amelyekkel aztán ismét megpróbálta elvesztett pénzét visszaszerezni. A kártya azonban nem hozott szerencsét, minden pénzét otthagytta a klubban. Bár elég szépen keresett, arra sem jutott pénze, hogy felöltöt vagy télikabátot vegyen magának. Most aztán kiderült, hogy Kovács Aurél újból bűncselekményeket követett el, csak hogy kártyaszüvedélyének nőddőlhasson. Janszky Károly volt fő

Rádió-műsor.

Csütörtök, november 25. Wien. 16.15. Midőn még Bécs valcert táncolt. Hangverseny. — 20.05. A bécsi szimfonikus orchester hangversenye. — Münster. 17.10. Vonós hangverseny. — 20.30. Költői est, bezárólag katonai Idnülök. — Zágráb. 17. Délutáni hangverseny. — 20.15. Koncerteste. — Dortmund. 21.45. Népszerű operahangverseny. — Milano. 16.35. Jazz-band. — 21. Zenekari hangverseny. — 23, 23.30. Jazz-band. — Breslau. 20.10. Zongorahangverseny. — 22.15. Tánccene. — Leipzig. 20.30. Az ismeretlen Verdi, hangverseny. — Stuttgart. 20. A bőregér, operett, utána sváb költői és szerzői est. — Frankfurt. 20.15. Vidám est. — Berlin. 20.30. Doktor Klausz, vígjáték. — 22.30. 24.30. Tánccene. — München. 20. Filharmonikus hangverseny. — Budapest. 9.30, 12, 15. Hírek, közgazdaság. — 16.47. A m. kir. opera kamarazenekarának hangversenye. — 19.30. Magyar klasszikusok: Bethlen Gábor. — 20.30. Klasszikus est, közreműködők: Bajor Gizli, Christian Lili, Fenyő Rózi, Lehota Árpád, Hütter Pál (cselló), Sonkoly István (hegedű) és Connorsolló Mártha (celló), utána könnyű tánccene.

Gusztáv a Victoireban foglalkozik Olaszország gyarmatigényeivel. Lezögezi, hogy semmiféle francia kormány nem engedheti át Tuniszt Olaszországnak. Franciaországnak kutatni kellene, hogy Északafrikán kívül nincsen-e területe, amelyet Olaszországnak felajánlhatna, ha a viszony újra szívélyessé válna.

M O Z I.

— **xx Zsoltok nézőtér gyönyörködő** végig az aradi Apolló mozgószínház tegyabb Ufa-újdomságát, a „Flandriai fiú“ című filmdrámát, melynek címszerepét Jackie Coogan játssza. Megható dráma a kép, a nyomorba taszított Jackie Coogan élete rajzoldódik életre, akiknek hiába van tehetsége, tudása, nem tud érvényesülni, mert a gazdag gyermekek nem engedik maguk közé. A film, mely szombat estig marad műsoron, különösen szép befejezéshez ér el. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

— **xx „A titokzatos táncosnő“** címmel mutatta be az aradi Uránia színház azt a filmet, melynek főszerepét a legszebb amerikai primadonna, Barbara la Marr alakítja. A párisi mulatók világában játszódik le a film első része, ahol feltűnik a „Titokzatos táncosnő“, de olyan visszavonultan él, hogy senki sem tud a közelébe jutni. Róbert Hautriver, az előkelő ur kitűnős vonzalmat érez a táncosnő iránt, de ő sem tud közelébe jutni. Végül egy tengeri fürdőhelyen kitűnős véletlen összehozza a két embert és megkezdődik a nagy szerelmi regény, melynek minden jelenete érdekes és megkapó. Amikor a legboldogabb érzések támadnak Barbara la Marr és Róbert közt, megjelenik a táncosnő egy régi lovagja és bosszúból elszakítja a két szerető embert egymástól. A táncosnőre ezután szomorú napok következnek, belátja, hogy kán volt elhagyni Róbertet és mindent elkövet, hogy visszaszerezze azt, akit igazán szeret és aki igazán szereti őt. A Titokzatos táncosnő péntek estig marad műsoron és az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

— **xx Jön! Gösta Berling, Lagerlöf Zelma híres regénye.**

Az aradi Urániában

MA

Titokzatos táncosnő.

Főszerepben:

Barbara La Marr.

Az előadások 4/5, 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! Jön!
Gösta Berling
Lagerlöf Zelma híres regénye

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg
Bruckner butorgyár raktárait
Arad. Str. Ghiba Birta 16. 16763
Cégfoglaladonos: **VAJNA ADOLF.**

LEGUJABB.

Válík egy ismert pesti színész.

Budapestről jelentik: Lukács Pál az ismert színművész, a Vig-színház tagja, aki egy évvel ezelőtt a legnagyobb titokban nőül vette Thea Worth moziszínésznőt, válík. A válás oka állítólag az, hogy az asszony Bécsben egy filmfőszerepet vállalt, amiért hat hónapig távol kellett volna lenni férjétől, aki ez ellen tiltakozott. A házaspár sehogy sem egyeztek meg a most kölcsönös akarattal válónak.

Megölték a Katalan-összeesküvés árulóját

(Róma, november 24.) A Katalan összeesküvés árulóját meggyilkolták. Az áruló Mastuch fascista volt, aki az olasz kormány megbízásából annak idején Párisba ment, ahol beférkőzött a fascistaellenes körök bizalmába. Ott megtudta titkaikat s amikor viselkedésével már gyanút keltett, visszazokott Olaszországba, hol szolgálataiért nagy árat kért, sőt odáig ment, hogy Mussolinit a fascista rendőrség franciaországi működésének leleplezésével fenyegette. Az áruló ezután Ravennába ment, hol ma éjjel revolverrel és igen sok tördőfesséssel meggyilkolták.

Merénylet egy szovjetnépbiztos ellen.

(Bucuresti, november 24.) A Kamenetz-Podolszkióli visszaérkezett román delegáció közül, hogy Kiebben merényletet követtek el a hadügyi népbiztosság államtitkára ellen, aki az ukrán csapatok inspicálására érkezett a városba. Az államtitkár és a kíséretében levő tisztak megsebesültek, a merénylő eltűnt. Azt hiszik, hogy a merényletet az antibolszevista szervezet ukrán csoportja készítette elő.

Pipáznak a Mars-bolygó sárgabőrű démonai.

Egy angol médium beszélgetett a Marslakókkal.

(Sajtó tudósítónktól). Több angol lap legutóbbi számában azt a valószínűtlennek látszó hírt közli, hogy Mansfield Robinson ur, Anglia legtehetségesebb médiuma transzban rádió-beszélgetést folytatott a Mars-lakókkal. Azaz helyesebben csak egyet, egy bizonyos Comaruru nevű kisasszonnyal társalgott. Mansfield Robinson ur — mint azt a sajtótudósítók már elmondta — telepátikus állapotban egyszer megfejtette a Marsból kiűzött hangjelenek értelmét. — Így történt aztán — mondta Mansfield — hogy a Mars oppozíciója idején néhány szót váltottam Miss Comaruruval, aki a Mars obszervatóriumának a barátja és úgy, mint a többi földi asszonyok is

szokták, azzal kezdte a társalgást, hogy keserves panaszkokat hallott.

— H' Matlan, mit csinálnak maguk ott lent! — mondta — Folyton küldenek hozzám jeleket s mi egyáltalán nem tudjuk, hogy mit akarnak. Nyugtalanul teszik az életünket.

Mansfield ur, a csodálatos rádió-zó ezután megtudta Comaruru asszonytól, hogy híres lelógó fülei vannak és — neki van a legsárgább bőre egész Marsiában.

— Előből tudtam meg — mondta Mansfield — hogy a sárga bőr is nélkülözhetetlen tartozéka a Mars-lakók szépségének. Szerettem volna ugyan még sok mindent megkérdezni, de Comaruru ass-

zony kíváncsi kérdései miatt nem volt érkezésem hozzá. Így megtudtam aztán, hogy Comaruru asszony, mint minden Mars-lakó, szenvedélyes dohányos és pipázik. Meg, hogy a Mars-lakóknak 322 kilométeres sebességgel rohamó autók vannak. Mikor pedig elbucosztam bájos ismerősömtől — folytatta Mansfield — azt a választ kaptam tőle, hogy 1939-ben ismét szíves rendelkezésemre áll, mert akkor ismét igen közel kerülünk egymáshoz.

Szétszóródtak

az orosz menekültek.

Hány orosz emigráns él az egyes külföldi államokban?

(Berlin, nov. 24.) Az orosz emigránsok újságja, a „Ruß“ érdekes adatokat közöl arról, hogy az egyes országokban (Amerika kivételével) hány orosz emigráns él. Az adatok a Népszövetség alá rendelt Nemzetközi munkahivatal egyik közleményéből valók. — Az idegenben élő oroszok száma összesen 1.600.000 ember. A legtöbben Németországban és Franciaországban élnek, azaz mindenki országban négyszázezren. Azután Kína következik 76.000 orosz emigránssal. Az utódállamokban Magyarország, Románia és Ausztria kivételével, meglehetősen sok emigráns van, így Lengyelországban 60.000, ami az orosz határ közelségével magyarázható meg. Jugoszláviában 38.000 (a Wrangel hadsereg maradványa) és Csehszlovákiában 30.000 orosz él. Ausztriában 2465, Magyarországon 5294 orosz emigráns van. Bulgáriában, ahová eredetileg ment a Wrangel-sereg) és ahol sok orosz megragadt a fehérgárdista seregből, ez idő szerint 28.340 emigráns él. Törökországban pedig még öt ezer. Svájcban 2268 az emigránsok száma. Meglepően kevesen vannak Dániában, mindössze háromszázan, Angliában meg épen-séggel csak 40 orosz emigráns él.

MEGNYILT A TRANSYLVANIA

speciális
esernyő
és bőrönd-áruház
Esernyő javításokat és áthuzásokat pontosan és jutányosan vállalunk
Szíves pártfogást kér:

„TRANSYLVANIA“
esernyő és bőrönd-áruház
Arad, (Fischer Eliz palota.)
(Weinberger cipőüzlet mellett.)

Élő hal

mindenféle kapható
Luttwák József cégnél Arad

Ugyanott rózsakrumpli kocolnyban és nagyban

Sokoldalú kereskedelmi és hosszú
BANKPRAXISSAL rendelkező első-
rangú erő, bejegyzett könyvszakértő

bizalmi állását változtatná.

Megbízások:
„Prima referenciák“ jelge alatt
Rudolf Mosse hirdetőjébe kéretnék.

Hirdetmény.

A buteni-i gör. kel. román egyházközség templomépítés céljából árverés útján 500.000 drb. téglát égettet.

Ajánlatot tevők f. hó 28-ig Buteniben a Primarián (Község-háza) jelentkezzenek.

Egyh. k. elnök.

PUBLICATIUNE.

Pentru aprovizionarea Spitalului Județan, Spitalului de Copii, și Institutului Obstetric din Arad, cu carne, pâine, lapte, coloniale și zarzavaturi, pe anul 1927, se va ține licitațiune publică cu oferte inchise în ziua de 22, decembrie 1926, ora 10 în localul Inspectoratului Sanitar Arad (Palatul Cultural).

Condițiunile stipulate în caetul de sarcini se pot vedea la susnumitul Inspectorat în fiecare zi de lucru între orele 11—12.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu Art. 72—83. din legea asupra contabilității publice.

Inspectoratul Sanitar
Arad.

6989

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az aradi APOLLOBAN ma

JAGNE GOOGAN filmje A FLANDRIAI FIU.

Az előadások 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! Jön!
Gösta Berling
Lagerlöff Zelma híres regénye

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Fabriksgebäude in Jimbolia (Hatzfeld)

mit 4 grosse Gassenräume und 4 Hofräume und Nebengebäuden, für jedes Industrieunternehmen geeignet, ist preiswert zu verkaufen. Näheres im Warenhaus

Stefan Tirock
Jimbolia (Hatzfeld).

Ki akar érettségizni?

Osszevont magánvizsgát tenni?
Teljes anyagi felelősséggel előkészít a
BOROSS-GARDOS TANINTEZET
BUDAPEST, Rákóczi-ut 57/a. Internátus.

Tisztelettel felkérem Aradváros és vidékének hölgyközönségét, mielőtt női felöltő és ruhaszükségletét beszerezné, saját jól fellogott érdekében, tekintse meg dusan felszerelt **női felöltő-áruházaomat**, ahol a mai naptól kezdve az összes árakat 20%-al leszállítottam.

Raktáron tartom a legjobb minőségű, a legszebb fazonu, legújabb és legdivatosabb női felöltő divatújdonságokat!

Kérem a címre ügyelni! Mélyen leszállított árak! **Iuliu PLESZ Gyula** Központi felöltő nagyáruháza Arad, Str. Colonel Firici 5. (Vörösmarthy-ucca) Győződjön meg saját érdekében utóérhetetlen versenyképességemről! Minden vevő egy szép ajándékot kap! A színház hátsó bejáratával szemben

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — borsó, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiírtakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. — A hirdetőváltal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmáról fogva eredeti alakjában nem bírhat, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

Hajhullás és hajkorcsa

ellen a legjobb szer az **Egger Petrol**. Kapható minden gyógyszerertárban és drogueriában.

Alkalmazás.

KERESK azonnali belépésre fiatal vegyeskereskedő segédet. Marmorstein, Soborsin. 6987.

INTELLIGENTES deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern. Adressen bitte in der Administration des Aradi Közlöny abzugeben. 7029

INTELLIGENS urak szép líx fizetéssel és jutalékkal felvételnok akvizíciós munkára. Magyar Párt Arad, Piața Plevnel (Árpád-tér) 3. szám alatt. 7022

JOBB nő háztartásban ajánkozik mint háziasszony támasza, 2 éves gyermekével együtt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7025

SAKÁCSNÓ felvétetik Arad, Bulev. Regele Ferdinand 33. 7032

URILEANY elmentte vidéki urcsaládkhoz mint háziasszony vagy nevelőnő. Címeket „Urileány” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadójába kér. 7035

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott szoba kiadó. Vécsey-u. 4. 7023

Vétel és eladás.

TISZTÍTÓ és fertőtlenítő hatásában páratlan a dr. Földes-Héhs Borax szappan. Nagyszerű habzásu, jól illatosított mosdó szappan felnőttek és gyermekeknek. 6580

VESZÜNK használt konyhakos üveget „Flora” Ikkógyár Arad. 7024

ROSENTHALI SERVICEK, kristály tárgyak, antik órák, dísz tárgyak, antik vitrin, értékes érem, nobelin képek, könyvszekrények, Révay-lexikon, Biedermaier-szalón, íróasztal, fotelok, gyermekágyak és azok, komplett szobaberendezések, régi festmények, női bundák, szőrmék, férfi kabátok és ruhák, antik tükkör és szalón babakelengye, álló villanylámpák, hintaszék, asztalneműk, konyhaberendezés, klub granitúra, asztalok, székek, kredenc, kis Singer gép, stb. eladó. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

SZÖVŐSZÉKEK jó állapotban levők, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7017

KARÁCSONYRÁ bizományba keresek gyermekjátékokat, dísz tárgyakat, bőrön dőket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butoradarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány uca) I. em. jobb. 1000

A VÉGIKARUSITÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Elitz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, tiszta nyek, szőnyegek, tükkör, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 1208

TISZTA GÉPRONGYOT kisebb tételben megvételre keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3000

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Oktatás.

GYORSIRÓ, GÉPIRÓ tanfolyam szak-szerű oktatása Császár írógépüzletben Arad, Str. Alexandri 10380

Üzletek.

KERESKEDÉSNEK, műhelynek alkalmas szép üzletelhelyiség 2 szobás konyhás üvegezett folyosóval és mellékkeliségekkel fűtővonalon azonnal átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7016

Cserepes virágok és virágkosarak legolcsóbban beszerezhetők

Legolcsóbban és legolcsóbban **női harisnyát** 80.- lejtől 198.- lejig! Fűző és gyermek harisnyát 20.- lejtől! Kertynét 45.- lejtől. Bőr nappa kertyné 128.- Selyem szálak 128.- lejtől! Szövetek! Csipkék és divat szallagok által választékban! Fél tucat harisnya vásárlásánál külön engedély! **Bogyó A.** Arad, Strada Eminescu 13.

A Szt. Rókus lábsó már kapható a **Rozsnyai gyógytárban** Ara 60 lej 10 fürdőhöz való adag

Nagy famegtakarítás **„ZSIGOUCZI”** fele kályhákna! Számos elismerő levél bizonyítja a jószágát és 60 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetők a készítő: **HAMMER ZSIGMOND** lakatos, varrógép- és kerekpárüzletében Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27

Őn nem reszkiroz semmit sem, ha kerékpárját már most lekötli a tavaszi szezonra a mai olcsó árak mellett. Villanyberendezés, varrógépek legolcsóbb beszerzési forrása:

Joan Sambura mechanic Arad, Strada Marasesti (Kossuth-u.)

Megjött! **„PETROLUX”** Megjött! a csodafény, a falu villanyvilágítása. — Minden petroleum lámpára azonnal rászerezhető. Felszerelt asztali lámpa 1600. — lejtől Kérjen árjegyzéket. 6087 **„PETROLUX” Timisoara, IV, Bem-u. 44.**

Arad legforgalmasabb főútvonalán levő, kiváló menettelű **vendéglő és szálloda** 2 nagy vendéglői teremmel, 12 vendégszobával, kiténő felszereléssel, lakással, hosszabb borszerződéssel, jutányos árért eladó. Kizárólagos megúított: Györffy „MURES” irodája Arad, Str. Unirei.

„CARLTON” (volt „BRISTOL”) SZÁLLODA BUDAPEST. IV., Petöfi-tér 6. sz. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház. Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. **Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem** Sürgőncím: **„CARLTONOTEL”**

Nagy bolthelyiség Arad főterén Minorita templommal szemben **1927. május 1-re kiadó!** Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Szőlősgazdák figyelmébe! Németsországban évok óta kitűnő eredménnyel használt csatorna trágya szartott és örölt alakban megérkezett; kapható: **Jakubovits** fűszerüzletében, motor állomásnál. Legjobb és legolcsóbb trágya! 7084

Muzsaj József Arad, színházzal szemben. **Őszi árjegyzék:** Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 1950— Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650— Sötét kék és fekete öltöny „ 2850— Őszi felöltő ... „ 1950— Ujster double ... „ 2850— Ujster angol ... „ 3450— Fregoli raglán ... „ 2200— Gummi kabát ... „ 960— Bőr kabátok minden színben „ 4600— Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

UJDONSÁG! MEGNYILT Ó-PECICAN 1213. sz. HÁZBAN PERZSASZÖNYEGGYÁR, ahol EREDETI PERZSASZÖNYEGEK EREDETI RAJZOK UTÁN A LEGSZEBB SZÍNEKBEK, LEGOLCSÓBBAN KÉSZÜLNEK. — ÁRAK 3000 LEJTŐL KEZDŐDNEK. Rendeléseket válogatás szerint fogadok el és eredeti perzsaszőnyegeket a rendelő anyagával is készítek. Kívánatra mint szakértő bárhova szívesen megvevök díjazás nélkül. Tisztelettel: „Ezevan” perzsaszőnyeggyár V. Agayan specialista Ó-Pecica.

2 ségtelen **5 letes hirdetés** **6 hatós** **eredményt hoz!**